

lau. dicens q̄ imperator nil potuit statuere de clericis. **C**in glo. circa si. adde dic clarus q̄ in quibus casibus laici torquentur ad eruendam ueritatem. et ipsi clerici torquentur si oportet. puta sunt infames sunt sponte confitentes crimina aliorum. sunt criminosi et huiusmodi. quales non debent recipi ad testimonium. Sed si uecessitas cogat eos recipi. quia non sunt alie probationes et crimen est magnum. primo torquentur alias non sunt recipiendi. iij. q. iij. si ref. ar. secundū hu. et idem sentit. b. brix. in casu qui dicit exponendum ut leges precipiunt. i. forte quibus casibus laici torquentur et ipsi torquentur. et idem etiam tenet pe. b. **C** Noua constitutio in auct. coll. ix. de san. epi. §. presbyteros.

Delator. per tres annos. quicquid hic dicatur credo q̄ deponi possit si in ciuili causa dixerint falsum testimonium cum indistincte eos puniendos dicat. l. di. si episcopus. b. hisp. monasterio sic. ii. q. i. in primis si autem v. subiciantur per iudicem ecclesiasticum. hug. sine delectu cause siue sit causa ciuilis siue criminalis. in qua falsum ferunt testimonium hu. **C** in glo. que sunt ibi. de penis canonicis. adde dicit. b. hisp. cum huic legi in eo q̄ dicit legitimis rē. canon nō contradicat intelligo secundū q̄ hic dicitur. xi. q. i. si quis cum. q̄ si clericus deponitur pro aliquo crimine possit a iudice seculari ad huc puniri pro eodem. sicut enim accidit quem diuersis legibus teneri pro eodem crimine. eodem modo lege et canone. secundū. b. hisp. ad hoc qd̄ no. xxij. q. v. relegendes. **C** in. e. glo. accusatur testis. adde et uideas quod no. ii. q. iij. in summa in si. et quod le. r. no. xxij. q. v. rex debet. et xxij. q. v. hec imago. in si.

Hiphanium. hic incipit. iij. pars in qua uult probare qualiter sunt puniendi qui non probant quod obiciunt. et ad hoc ponit. ii. c. io. de criminaliter. i. de crimine uel de criminibus hu. accusatum. i. infamatum. lau. ut ualuimus ex abundantia quia accusatio non erat canonica lau. discutientes de plano non ut sententia daretur euz esset absens altera pars. ff. de pe. absentem hu. io. de san. sed utrum esset diffamatus. b. criminis v. i. criminationis la. paratus cum supradixerit pluraliter sacerdotus et auctores que modo hic loquitur in singulari et s. proxi. his qui. dicunt qd̄ forte inter illos unus fuit qui principaliter eum inculpabat et alii quasi testificabantur. dic secundū hu. q̄ ideo sic dicit. quia non nisi unus debet admitti ad inscribendum quā uis multi uelint inscribere et sint auctores talis facti. i. accusationis siue diffamationis hu. ad hoc facit quod no. extra de pur. ca. quotiens. et extra de collu. c. i. atq̄ districtissimis. hoc sit accusatione instituta solenniter. edocere. i. errorem suum et peccatum publice confiteri. si scit se non posse probare. s. e. q. i. quidam hu. et b. nullatenus ad sancte et ita persona icerta propter certum factum excoicatur. lau. sic. s. e. q. i. c. ii. et extra de of. ordi. c. ii. et obtinet h̄ q̄ excoicatur ut in famoso libello fm. b. **C** in glo. sed qualiter ibi per litteras. adde dic q̄ hoc uerū est regulariter. sed papa uoluit eam recipi et causam examinari ex abundantia uel ut fama renitesceret epiphanij. que aliquantulū forte denigrata erat sinistro rumore per talem libellum. sed et dico q̄ non recipit accusationē per talē libellum. sed predicta de causa uoluit eum examinari. et uoluit q̄ ille accusator prodiret in publicum et nouū legitimum libellum componeret fm. b. quod dicit ut no. ii. q. viij. c. i. **C** in glo. ab obseruatione ibi. iudici. adde non a crimine. **C** in e. glo. in si. adde ut sequitur. **C** in glo. nonne ibi. accusator. adde hoc est uerum nisi inscriptio sit secuta libelli porrectionem. tunc enim non posset accusator penitere nisi ex causa. C. de abol. l. ii. s. ii. q. iij. paulum. et licet etiam petere abolitio nes dummodo reus nō sit passus aliqua inuiriā carceris seu uinculorū. C. de abol. l. fallaciter. et fm. hoc intelligit gof. decre. illā hic alle. licet. quod dicit ut no. in sum. de li. ob. §. sed et libellus accusationis rē. **C** in. e. gl. ibi. licet. adde qd̄ cōter

notant oēs doctores in ista decre. debet solutioz que primo sequitur unde de ea non cures. **C** in. e. glo. ibi. epi. adde uideatur mirabilis ista solutio. quia hic non loquitur de ep̄o s̄ de sacerdote apud suoz ep̄um diffamato ex libello sibi commisso per quosdam absentes qui continebat accusationem. quia ep̄s suus tanuarius ipsum sacerdotē cum ipso libello accusationis misit ad papā fm. hu. qui dicit q̄ hic est casus specialis ubi quis cogitur ad accusationē prosequendam. et si non sit lis contestata. et hoc sit fauore accusati ut eius fama clarioz fiet que ex libello uel dicto accusatoris erat aliquantulum denigrata et odio accusatoris. ut dum non probat puniatur ar. s. e. q. i. quidā. s̄. b. et hoc est q̄ tangit glo. j. proxi.

Delator autē. s. de calumnia hu. lingua capuletur. i. officium lingue auferatur. i. priuetur executio officii. retento beneficio et dignitate. et caput. i. dignitas et beneficium ei auferatur et deponatur. et sic per capulationē lingue intelligit amissio beneficii. per capitis amputationem amissio dignitatis siue beneficii et depositio et hoc si clericus est. si uero laicus sit sic expone. lingua capulet. i. in perpetuū silentiū standi in aliqua ecclesia iponatur nisi in causa propria caput. i. dignitas auferatur si quā habet. si non habet. caput. i. bona fama quasi perpetuo erit infamis. b. et idem sentit lau. unde dicebat h̄ pe. quicquid dicat hic io. leges non iponunt generaliter talem penam calumniatorū. nisi cum deficit in accusatione criminis. quod talem penā exigit. melius est ergo fm. ipsum ut mystice intelligat ut. s. dictum est. aut conuicto delatori. s. de calumnia. **C** in gl. confesso. adde. s. de calumnia hu. **C** Delatores. inuidia no. uerbum. q. d. delator nō est qui protegende cause sue gratia aliquid ad fiscum denunciat. ff. de iure fil. delator. cum concoz. ibi signatis. ad idē. ff. de bo. dam. qui cum maior. §. si patris. produnt alios. pdit qui non probanda defert. ii. q. vii. de his etiam. ubi dicit q̄ aliud est probare aliud accusare.

Delator. si leuior v. si cathecuminus. ii. pars. **S** quis. **I** quis uero **C**ausa. vi.

No fornicatores. **D**e i fami a generaliter in superioribus causis magister probauit q̄ criminosi et infames nō sunt recipiendi ad accusationem uel testimonium. Sed quia quedam crimina sunt excepta in quibus quilibet criminofus et infamis admittitur ut crimen lese maiestatis. crimen perduellionis quod est species criminis lese maiestatis. crimen hereos. crimen simonie crimen sacrilegij. crimen fraudati census uel anone. et inter hec crimen simonie magis in ecclesia frequentat. ideo magis annectit hanc cām ubi ostendit q̄ in crimine simonie qlibet infamis etiam criminofus admittit ad accusationē qua occasione generaliter reperit q̄ criminofus non sunt recipiendi ad accusationē. subiungit etiā q̄ soli episcopo super alienū crimen credendū non est. et q̄ nulli liceat expeterē iudiciū alieni iudicis. et quedā alia supponit. ut autē h̄ et alia rē. b. lau. uel dic breuius. expedito de libellis famosis et de concomitantibus illis tractat magister de accusatoribus in causis exceptis interserit etiā alia multa. et ut b̄ melius facere possit rē. s̄. io. de. de simonia accusare. prima questio. iudicium expetit. ii. et iij. questio. et iij. elicitur hinc. in probatione deficit. v. questio. ad huius accusationē. dic q̄ criminofus nunq̄ sed infames s̄ infamati admittunt. extra de si. licet. ii. q. i. in primis. fm. io. de. uel dic ut in summa. assertioni sue sit fides habenda. dic q̄ non. e. q. c. i. et ii. et xxx. q. ii. admonere. io. de. expetere iudicium dic q̄ non. e. q. iij. c. i. et ii. prouincie discordare ptingit et dic q̄ pape. e. q. c. i. et iij. q. ix. charte. io. d̄ f. **A**pprobatoz sic si fuerit infamat. ii. q. v. oib. io. de. **Q**o. i.

Quod autem. Prima q̄stio
diuidit̄ in. iij.
partes. prima probat. xvi. auctoritatibus
sanctor̄ q̄ infames excōicati ⁊ inimici nō
possunt alios accusare iō. de. **C** in. i. gl.
ibi. in accusatione. adde hoc etiaꝫ sic no.

xv. q. iij. sane in glo. ii. in fi.

Sacerdos a criminosis q̄ crimina sunt notoria v̄l
probari possunt. nam si essent occulta non remoue
rentur. j. xv. q. ult. la. calumniari. i. per calumniā oppr̄mi. iū
sta electōe. i. canonica sic. ii. q. vii. ipsi apostoli ⁊ c. testes. qua
les eligi his duobus maxime. f. in uite honestate ⁊ persone
regularis integritate lau. **C** in gl. ab apostolo. adde ⁊ sic p̄
preceptū esse apli ordinanduz esse sine crimine fm bu. ⁊ lau.

Omnēs ⁊ omnes v̄. culpis. iij. q. v. constituim̄. in
dignū v̄. sic. ii. q. vii. sacerdotes la. non iudicantur.
xxi. di. inferior. ii. q. vii. sancta la. **C** in. i. gl. ibi. cuꝫ
non deliquerint. adde dic q̄. b. bix. non intellexit iō. qui h̄
voluit dicere. f. q̄ bigami ⁊ corpore viciati ⁊ consiles sunt isa
mes scilicet quo ad promotiōes. i. sunt extra famam illorum
qui non obstantibus defectibus promoueri possunt. ⁊ quo
ad h̄ solū tales dicunt̄ infames. ⁊ adde quod dicam. j. e. isa
mes. in glo. intellige de his. **C** in. e. glo. ibi. luctus. adde vt
iij. q. vii. §. porro in fi. vbi. de hoc. quod dic vt no. ii. q. iij. in
fi. **C** in. e. glo. ibi. penitentiā. adde qa penitentiā ⁊c. vt not.
xv. q. v. presbyter in glo. qa penitentiā ⁊c. **C** in. e. glo. ibi. de
crimine. adde ibi dicam ⁊ vide qd̄ plene dixi. ii. q. vii. testes.
in glo. notandū q̄ ⁊c. ⁊ qd̄ no. ray. in sumā in rubrica de no
torio crimine q̄ est sub titulo de scādalo. **C** in. e. glo. ibi. isa
mia canonica. adde hāc infamiā canonicā dicit hu. procedē
tantū ex sententiā excōicationis. non enī dicitur infamia iro
gari fm canones rōne delicti. nisi ⁊ fm leges infames ⁊ dicit
criminosis repelli non ratione infamie sed criminis. qd̄ autē
dicitur. j. e. illi qui ubi dicit infamie maculis ⁊c. dicit illud dī
cī ratione equipollētie quia sic remouent̄ sicut ⁊ infames. alii
dicunt ut hic ⁊. j. continēt̄ in glo. fm lau. adde quod dicā. j.
e. q. infames in prin. **C** in. e. glo. ibi. qui. adde ubi de hoc.
C in. e. glo. ibi. qui crimē. adde h̄ determinat̄ ex de tē. oz. c.
ul. **C** in. e. gl. ibi. per absolutionē. adde dicit vin. q̄ si obici
atur alicui q̄ fuit excōicatus ⁊ ita inobediens ⁊ ita mortalit̄
peccauit. sufficit ei pbare absolutionē iuxta formam ecclesie ⁊
purgatū est totum per absolutionē ecclesie quod ꝑcedit quā
tum ad electionē sed secus in accusatiōe ut. j. e. q. qui crimen.
⁊ hoc ipse vin. no. extra de elec. ecclesia uestra. ii. **S**ed tu dic
q̄ illa infamia que ex peccato est ꝑtracta remanet nisi ꝑ sniaz
deleatur ut. j. c. px. in fi. xxiiij. q. iij. notanduz. ⁊ fm hoc non
sufficit fidē facere de absolutōe excōicationis. nisi ostendatur
sanatio peccati. ut ibi colligitur ⁊. ii. q. vii. accusatio. ii. in fi. ⁊
iij. q. i. c. ii. iū x̄ fi. v̄. nec his. nam licet per cordis contritiōem
quis sanat̄ apud deū tamē non est ita q̄stum ad ecclesiaz. ut
p̄ in eo qd̄ le. ⁊ no. de pe. di. i. q̄stumlibet. in prin. de hac mā
no. iij. q. i. in prin. ⁊ ibi dixi. ⁊ hoc teneas tanq̄ uerum. ⁊ fa
cit quod no. j. qui crimen. ⁊ uidei expressuz. j. e. oēs ubi etiā
dicam ubi uideas. ad idem. xxii. q. v. preceptū in fi. dicebat
dñs gōf. puto q̄ per absolutionē ad omnia fieri reconcilia
tionem. f. ad omnes actus legitimos ⁊ etiam ad famaz. que
durante excōicatione diminuta erat. iij. q. iij. c. i. ⁊. j. e. vli q.
⁊ h̄ ipse no. extra de elec. quia diligentia. ibi etiam de h̄ no.

Item qui peccata. uideas quod le. ⁊ no. de con. dif.
ii. si non sunt. apostolus ait ad gala. v. c. talia uel a
liquod taliū h̄. cauendi. i. repellendi a ꝑmotiōe ac
cusatione ⁊ testimonio ⁊ cōione sacramentoz. ⁊ vere sunt ca
uendi. quia infamie ⁊c. h̄. ad emendationez. i. ad penitentiā
h̄. compellendi etiam per excōicationez h̄. infamie. de hoc dī
ctum est. s̄. c. p̄oxi. baratrum mathei. xxv. c. ⁊ dicitur baratz
quasi uozatz infern̄ a uozādo. nā baratz dī uozago ꝑcipitū

gebenne. pfundum. putens in que precipitant̄ executores.
inde baratro baratronis. i. leccator qui oia deuorat fm poll.
sunt. ii. pars addit de excōicatis hu. ipse ait. i. ad cor. v. cum
hmōi. f. excōicatis. sacerdotali sub. ⁊ per penitentiā ⁊ bñ dīc.
sacerdotali auctoritate. de pe. di. i. c. agite lau. ad litterā istam
facit. ii. q. iij. §. abolitio. cū. l. i. se. sed contra ex de testi. ueniēs
in fi. sed dīc q̄ illud ibi non spālīter accidit. q̄ ipsi canonici
excōicati fuerant post ap. sicut continēt̄ in registro fm inno.
⁊ ecclesia Ro. consueuit tales absoluere ad cautelā fm host.
auctoritate sanent̄ sub. ⁊ post si ꝑpter crimen excōicentur iō.
de. ⁊ dīc. sanent̄ per penitentiā ⁊ reconciliationē fm bu. de h̄
no. s̄. c. p̄xi. ecclesie reintegrēt̄. idem habet. xxiiij. q. iij. notā
dum. extra nos sunt. i. nostrā cōionem h̄. non possunt etiam
in morte quādo ipsi cōicantes incurrunt excōicationem fm
b. ut no. extra de p̄uul. ad h̄ ⁊. j. **S**ed hosti. dicit ibi contra
quia h̄o mortuus non est h̄o ut patet de pe. di. ii. charitas. v̄.
item corpus. ex de cele. mis. in quadā. ubi dicit q̄ homo cō
sistit in duobus. ⁊ illud nullo iure cauet̄ q̄ taliter in morte cō
municans excōicato incurrat excōicationez nisi in casu extra
de here. excōicamus. i. §. sane. posset tamen iponi talibus pe
na per hominē que ex illo contextu potest elici f̄z cū. **C** in. i.
glo. ibi. excōicatis. adde ⁊ h̄ dicit̄ teneas f̄z. b. b. **C** in glo.
ar. infamiā ibi. per penitentiā. adde de hoc no. s̄. c. c. ii. ibi vi
deas. **C** in glo. ar. existētē ibi. compellendū. adde saltez ꝑ
indirectum quod dīc ut no. xxx. di. c. ult. ⁊. xxxiiij. q. ii. q̄cum
q̄. dīc ut ibi. ⁊ le. ⁊ no. extra de spon. ad audientiam in fi. et
in summa goff. de pe. §. sed nunquid compellendus est.

Omnēs. cōmemorat ad cor. v. c. cum his salic̄ ex
cōicatis. ante satisfactiōē sic. xi. q. iij. excellētissim̄.
xvii. q. iij. de presbyteroz. ii. q. vii. accusatio. ii. i. fi.
ubi de hoc. recipiendi. alias suscipiendi. **C** in. i. gl. in fi. ad
sic debet itelligi fm h̄. ⁊ q̄ dicit. recipiendi. f. ad cōionem sa
cramentoz. ar. l. di. c. fi. uel si dicatur recipiendi ad accusa
tionem uel testimonium. **E**t est h̄ ar. q̄ excōicati post satisfā
ctiōem ecclesie possunt admitti ad accusatiōē uel testimo
nium. ad idem. xxii. q. v. preceptum. xxxv. q. vi. si duo. ⁊. iij.
q. iij. beatus. iij. q. i. c. i. ⁊. ii. xi. q. iij. absit. sed ar. cōtra. xxv.
di. c. ult. ⁊. lvii. di. multos. dīc fm bu. ⁊ lau. q̄ ubi cūq̄ inue
nitur q̄ excōicati possunt ad hoc admitti post reconcilia
tionem non ante subintelligitur maxime. tu dīc si placet. ut no.
s̄. c. q. c. ii. ⁊ ibi dixi ubi uideas. ⁊. ii. q. vii. ipsi.

Beatus petrus. i. pe. c. i. ⁊. ii. coequales ⁊ si non bo
norum dignitate saltem meritis uite. uel eq̄les hic
dicuntur qui non sunt criminosi. uel dīc coequal̄
in ordine. non erant. i. esse poterant. uel dīc ut. s̄. nec exigitur
vt accusatoꝝ sit eque bonus ut reus. sed sufficit q̄ est uel cre
ditur esse bonus fm h̄. docente dño iō. viii. a quo. f. in ordie
fm bu. infames v̄. primates. i. principes hu. non suscipiant i
accusatiōē h̄. sed ⁊ laicos v̄. rogabat. i. pe. c. i. ⁊. ii. precipie
bat hiere. c. i. atq̄ p̄o. i. ac. p̄o. i. debere. ii. q. vii. i. facta ⁊ hie
re. c. i. qm̄ v̄. arguamur. i. cōicamur. iudicemur non tantuz in
iudicio. maiores v̄. ut maiortatem non dignitatis sed meri
torum attendit. non enī est deus acceptor personarū se meri
torum. ii. q. vii. maior hu. ⁊ lau. minoribus. i. criminosis. ii.
q. vii. presumunt. uel ad litterā. xxi. di. inferior. ⁊. c. submitit̄
f̄z hu. dicebat. i. pe. c. i. ⁊. ii. **C** in glo. sic continua in fi. adde
i. superiores ⁊ sanctiores. p. **C** in glo. i. qui ibi. humana. ad
de humana enim dies appellatur humana. p̄speritas. **C** in
e. glo. in fi. adde uel dīc. i. carnali sensu secundum b. bix.

Qui crimen intendit criminaliter hu. agnoscendum
ad hoc ut repellatur. ante ca. i. a tempore baptisimi
h̄. criminofus ar. contra. iij. q. iij. beatus in fi. ibi
dixi. ⁊. s̄. c. oēs. testes v̄. ii. q. iij. c. presul. ⁊. q. vii. testes. filios
h̄ntes. i. si h̄nt h̄cant tales b. ch̄istū uult dīc q̄ debēt domui
sue bñ ꝑpositi cē. xlvii. di. §. necesse. b. h̄. ibi uideas q̄ si nō
cēt repellent̄ a ꝑmotione ergo ab accusatiōe et testimonio

clericorum. ii. q. vii. ipsi et c. testes. **C**in glo. suos ibi. per suam adde ad hoc facit qd no. iij. q. ix. c. ii. in glo. i. si. **C**in. e. gl. ibi. neganda in si. adde uel dic q loquitur generalr de omni criminoso qui post baptismu crimen pmisit ut repellat scdm cano. ab accusatione et p. motione. ar. xxv. di. primu fm laur. Sed illi qui dicunt peccatem post baptismu si iam penituit posse promoueri de iure et accusare. dicunt illum criminosu appellari q per sententia est conuictus. ar. xlvij. di. quonia. uel cum crimē irrogauit infamia ipso iure. ar. pre. c. primum uel cuius crimen fuit notoriu. na tales nec promouent nec accusare nec testificari possunt fm omnes. et circa hoc adde et uideas qd dixi. ii. q. vii. testes in glo. ii. v. irremissibilis e. et. **E**t criminosus est etia quis pro vno crimine. ar. de pe. di. iij. sunt plures. **E**t no. q. fm bu. quida intelligunt hoc. c. de criminoso q adhuc non penituit et legunt sic. si ante fuit criminosus sub. et non penituit qa periculosus et. Alij intelligunt euz qd accusatur de crimine q nisi purgetur primo et innocentiam suam ostendat. repellendus est ab accusatoe ut b. dicit io. et isti legunt sic. cum antea fuit criminosus. i. de crimine ipeditus nondū purgatus sed adhuc existens sub accusatoe. **C**in. e. glo. ibi. non conuictus. adde sub. al. sed modo obicit et puniatur. et sic loquit b. decre. super eo. de hoc le. et no. iij. q. iij. l. iul. de ut. **C**in. e. glo. ibi. probat se legisse penitentia. adde b. pbabis ut no. ii. q. vii. ipsi. et etia ibi dixi. **C**in. e. glo. ibi. ci. uili. adde b. etiam no. ii. q. vii. c. ipsi apli. et iij. q. vii. qui sine ibi uideas et. i. e. quicunq. in glo. etiam post et. **C**in. e. glo. ibi. ar. l. di. adde de pe. di. i. q. i. q. i. libet. **C**in. e. gl. ibi. criminosus. adde que sunt illa dixi. s. e. in prin. cause in continuatoe ne. **C**in. glo. i. accusati. adde b. fuit expositio b. et sic uidetur approbare sniam tactam. s. e. in glo. i. salicet de accusato. cuius causa pendet siue accensio et male. dic ergo rei. i. criminosi fm b. hisp. ad h. xv. q. iij. c. ult. **C**in. glo. non tamē in si. ad de ad h. viii. q. i. illud. **C**in. non solū criminosi clerici uel laici. b. quilibet alij. s. clerici uel laici. alij clerici uel laici repelluntur generaliter euz crimen est occultu et probari non potest. et ad hoc allegat. pxi. c. se. item alij laici repellunt generaliter siue erimen possit. pbari siue non. ad h. all. i. c. ii. et iij. c. f3 b.

Somnia. i. occulta et manifesta lau. in hoc. xv. q. vi. c. i. non haberent sub. et qui occulta uult accusare vlt de eis iudicare quasi adiuuans iudiciu dei supflue laborat sicut supuacuis laborat et. fm b. et in occultis est deo nindicta seruanda. xxiii. q. i. s. i. supuacuis v. laborat ecd. iij. c. ideo v. accusant de occultis que pbari non possunt. que ab ecclesia non puniunt. ii. q. v. consuluisti. et. xxii. q. v. christiana. b. dicit cum in hic non agat b. in uanum. qz eius intentio laudabilis non est. ii. q. vii. si quis episcopus. uel presumis non esse qa frequentius malo zelo qz bono accusant. hoies stimulis agitur. i. agitari presumis b. gratie plenitudo idest deus plene et perfecte gratie collator. uel sic. i. plenus gratia dei p. adiectione. i. auxilio accusantiu uel iudicantiu de ocdtis b. quasi diceret non efficitur melior ex tali accusatione. p. comendationis nostre que solet esse cum quis accusat et conuicti non potest b. **C**in. i. glo. ibi. loquit. adde alij dicit q intelligitur de eo qui in malo zelo accusat. et littera capili ad utrunq. intellectum satis adaptatur. alij dicunt q in capillo dicitur potius est exhortatio qz iuris constitutio.

Sacerdotes b. c. intelligitur de laicis qui detrahunt et infamant sacerdotes. euz etia nullo modo liceat eis accusare eos b. conficiunt. xxv. di. ecce. dñi. i. laici arguere iperiose. uel dic ut infamet eos b. vulgus. i. laici populares b. est docendus. i. uane uoces populi contra eos non sunt a uidiende. C. de pe. decur. lxxi. di. c. ii. b. hisp. discipul' hie re. i. c. accusat. i. uident accusare et respbēdere hoc sonat quasi de' no iuste ordinauerit sacerdotes in ecclesia fm. b.

Quis alias est totum continuum cum littera precedente. et tunc est bec. ii. pars. c. secundū. b. baxi.

O patres spirituales. b. armantur. iij. q. v. omnes. **O**es. i. carnales. j. c. s. uerum in prin. ubi gratian' sic intelligit. non reprehendant impiose uel conuiciando b. qz v. prima ratio. non est discipulus. b. iere. i. c. sup i. contra. episcopi v. ii. ratio. a deo. i. ab ecclesia. xi. q. i. s. psta ter. ii. q. vii. accusatio. oculos. ii. q. vii. accusatio. viii. q. i. q. uos b. zacharie. ii. c. a subditis. i. laicis. x. q. iij. cauendu in pn. oibus seu clericis seu laicis b. nemo bonu. i. nemo bonus. alij generaliter facto. nocere. xiiij. q. v. deniq. qto v. iij. ratio. in suspitione sui prelati. s. cum accusando ex suspitoe p. pati no uult. xlv. di. licet. extra d. ma. et obe. dilecti. suspitio. ii. q. i. pmo. ubi de hoc. et extra de presup. c. ii. et dic. ois suspitio. s. uana et temeraria. **C**in. i. glo. ibi. suspitoni. adde licet quida magistrorum assignent tres species presumptionu. tamen tan. dicit. iij. esse genera tria hic exprimunt per io. **Q**uartu gen' siue species est necessaria presumpcio et ista dñ iuris et de iure et ista inducit iudicem ad sententiandu. in hoc solo discrepat a uiolentia quia non recipit probationes in contrariu et ideo dicitur iure et de iure cum uehementer presumit sic esse ul no esse et ppter talem presumptionē ius statuitur ut p3 exēpluz extra de condi. ap. per tuas. et de despon. impu. de illis extra de eo qui duxit in ma. significauit. et qui ma. ac. pos. insuper extra de spon. ad id quod. et de tali presumptione habet fm tan. xi. q. i. si quis clericorum. et de spon. ueniēt. extra de dīpō. impu. litteras in auct. ut li. ma. et auie. s. penul. et ult. coll. viii. **E**t no. q. presumpcio est ar. ad credendu unum factum. surgens ex probatione alterius confacti. puta. pbatur coniacentia suspectaru personar. unde presumit coitus interuenisse. xxvii. q. i. nec aliqua. xxvii. q. i. dixit extra d. presump. litteris. **I**tem no. q. omne bonu factum recte presumit actu. ar. extra de renun. in pñtia. extra de presump. duduz. xi. q. iij. absit. C. de ptaben. et pmit. stip. l. i. **I**tem omne malu factum prauē presumit actum de presump. c. i. ff. ad. l. acqui. naz ludus qd uerum est oino fm tā. nisi ratione persone contraria oriatur presumpcio. ut. v. q. v. non oēs qui. de hac materia no. l. di. ferrum. **C**in. e. glo. ibi. temerarie. adde dic q bec presumpcio est inualida et repellitur in iure. in nullo eni debet mouere a nimu iudicatis. ii. q. i. primo. et in hoc. c. oues bec presumpcio surgit a malis hominib' et ex causis uilibus. puta uidēt uiruz semel loqui cū muliere et statim presumunt qz pro malo et male presumunt. qm dubia in melioze parte interpretanda sunt et de re. iuris estote fm tā. **C**in. e. glo. ibi. probabilis. adde hoc dicit presumpcio iudicis et b. consurgit ex suspitionibus aliquibus et fama crebescence huius presumptionis effectus est. quia inducit purgationē extra de pur. ca. si qs ex gradu. et ptra talē presumpcionē admittit. vii. q. i. pñtium. et de renun. sup hoc. nec inducit iudicē ad sniandu nisi in pbatione discreti fm tā. **C**in. e. glo. ibi. presumptionē. adde dicas q licz presumpcio p se non iducat iudicē ad sententiadu. tñ cum uno teste uel alia sili presumpcione plena fidem facit. iij. q. iij. sepe. et de presup. illud. xxv. q. vi. si duo. C. ne de sta. defūc. in. l. ii. uel mouet iudicē ad deferendu iuramentu ei. p quo est presumpcio et sniam ferat p eo. C. de re. cre. in bonc. ff. de iureiur. l. admonēdi. et de iureiur. c. ult. et de pba. sicut tā. **C**in. e. g. ibi. uiolēta. adde dicas q uiolēta presumpcio surgit ex uerisili pbatione et dicit iuris presumpcio. qm ius ita psumit eē. puta apparet chirographu cancellatu. unde ius psumit debitoz esse liberatu. ff. de pba. si chirographu. et presumit ius q nul lus resignet ecclesie psonatu et recipiat postea uicariuz extra de presump. quia hui' presumpcionis talis est effectus. quia i ducit iudicē ad sententiandu nisi probet contra talē presumpcionē contra quā bene admittit pbatio. ut patet per eadē concoz. extra de proba. pposuisti fm tā. **C**in. e. glo. in si. ad de b. decre. non ob. qm loquit de uehementi presumpcioe non de uiolēta q no inducit pdenationē ut ibi le. et no. **C**in. ipsa at detractatio. quia de detractoe. s. fecit mētoz i. c. sacerdotes

z. c. oues. ideo ostendit quare deus permittit detrahi bonis
z iustus scilicet ut non extollantur propter bonum quod habent uel
propter laudes aliorum. q. d. non extolluntur malo arroganter
sed remanent in bono humilitatis h. ex isto dei amos. iiii. c.
presumptio id est presumptuosa elatio domesticarum persona-
rum laudibus orta h. aliorum non domesticorum bug.

Aditare petrus io. viii. dicentes quasi imitare eum in
professione z non in negatione. Et nota quod petrus ideo
tertio confitetur z tertio interrogat de dilectione dei. et
tertio precipit ut pasceret oues siue agnos. quia gregem com-
missum fidei trinitatis debeat docere. uel quia pasceri debeat
tria genera hominum scilicet coniugatos continentem uirgines
seu prelatos. uel quia pasceri debeat sibi gregem commissum
corde ore z opere. i. uoluntate z oris predicatione z operis
exemplo. uel ideo tertio confitetur quia tertio negauerat. ut sic
trina confessio dilueret peccatum trine negationis ut h. dicitur
de pe. di. i. §. huius auctoritatis h. uel dicitur le. z no. xxv. q. i. c.
ii. negauit. mathei. xxvi. ad hanc fuit h. uerum sicut z iudas iu-
deis de nocte dominum tradidit. illo ergo tempore magis instan-
dum est orationi. iuxta illud memoratum nocti etc. Et no. quod aliqui
erant in primo nocte ut muniunt se contra spirituales nequicias.
alii in media nocte ubi quieti sunt omnia. alii in auroa cum iam
recreata est natura. sed melius est quod in media nocte iuxta illud ps.
media nocte surgebam ad confitendum tibi. Et no. quod propter sex
casus orandum est media nocte. Una est propter chasti exemplum.
unde dicit ambrosius super illud v. media nocte etc. quod dominus
pro noctauit in oratione. ut nos propter ad predicationem inuitaret
exemplo. z lu. vi. dicitur quod dominus pernoctauit. Secunda causa est
propter secretum. unde mathei. vi. cum oraueris intra cubiculum
tuum z clauso ostio ora patrem tuum. Tertia est propter silen-
tium. unde in trenis. iiii. c. se debet solitarius tacebit. Quarta
quia tunc cessant impedimenta reprobis uisibilium. unde lu. xv. dicitur
de filio perditionis in se reuersus ait quoniam mercenarius etc. Quinta pro-
pter spiritualium nequitiarum impetum. unde ambrosius. tunc spirituales
nequitiie omne nequitas suadere intendunt. quando nullus
culpe arbiter. nullus criminis conscius. nullus potest esse testis
erroris. tunc varias disceptiones peccatorum dormientium insun-
dunt. prouidendum est ergo ut eo tempore quo potes uincere ne-
quaquam uincendi tempus amittas. surgere igitur ad precandum
deum illa hora qua tentator consuevit irruere que solet aduer-
sus tentationes graue remedii uenire celeste. z ista est. vi. ca.
quia nunc facilius descendit ad nos dei beneficium. unde sap.
xviii. dicitur. Dum medium silentium teneret omnia z nox in suo
cursu iter perageret. omnipotens sermo tuus domine de regalibus
sedibus uenit. z hoc ad signandum quod saluator noster natus est
media nocte p. z adde quod dixi. xvi. di. ecce. in nocte. i. in tene-
bris peccatorum h. la. in die. i. lucis inspiratione uel luce gratie
z ita contraria contrariis curant de pe. di. ii. c. i. nam negauit in no-
cte confitetur in die la. hec autem. s. de eius negatione h. dicta sunt
s. in exemplum. uel dicta. i. facta ab eo. i. permissa a deo fieri a
petro h. sciamus hec est una ratio quare permisit deus petrum
cadere. i. negare. s. ut daret exemplum. s. quod nullus debet se ia-
ctare. alia ratio reddidit. l. di. considerandum h. nam z v. lapsus
est. mat. xxvii. z io. c. penul. mar. xiiii. c. alia ratio de h. assignat.
l. di. c. considerandum. denique v. quia dixerat quasi arroganter
in ps. exaltabo te domine h. non moueboz a tali bonitate h. obuia-
uisse confitetur in eo. ps. faciem. i. penitentiam conturbatus. i. infir-
mus. **E**t in glo. h. uidetur ibi muliere. adde z ita quoties quis
peccat totiens confiteri debet ar. h. z. xxv. q. i. c. ii. z ita quoties
aliquid agnoscat totiens confiteri debet. Sed credo sufficeret ut
dicit perseveranter se peccasse. uel id egisse de pe. di. v. c. i. scorum
lau. qui ita not. in precedenti. c. xxv. q. i. c. ii. **E**t in. c. glo. ibi.
concedi potest. adde ar. ad h. extra de re iudi. li. vi. ad aplice
v. deierauit etc. z est h. ar. quod si eadem persona eadem die sepius
conuenit ad locum. pro quo indulget remissio uel sepius dat
denarium quod sepius habebit indulgentiam quod credit uin. dum

durat tempus uel dies remissionis prefixus. quia non est re-
missio concessa propter denarium solum quem dat uel propter iter
peregrinationis quam facit. sed propter denarium z obligationem
ecclesie. nam ecclesia obligat se pro te. z constituit ut oret pro
te. z ita per h. duo totum redimere potes secundum uin. qui ita
no. extra de peni. cum ex eo. z h. etiam approbatur in spe. de
peni. z omnino uideas circa hanc materiam quod no. i. spe.
de sententia z de his que ipsam sequuntur. §. species autem
v. sed pone in statuto ciuitatis etc.

Unt plurimi. laudant laudare est extollere celebra-
re. laudatio est ipsa laudans oratio. laus uero ipsa
uirtus inuicem que etiam sine celebratione constat s. pa. z h.
elatio. i. iactatio confidentia pa. permittit amos. iiii. nihil e. n.
boni uel mali quod non fiat deo uolente uel permittente. xxvi
q. v. nec mirum v. nec ideo hu. obrectationem hoc est inuidiam
am linorem emulationem s. m. pap. obiurgationem obiurgamus
uerbis obiurgare est reprehendere s. m. pap. prozupere prozum
pit emittit floret exit pa. unde dicit. prumpere. i. emittere uel ex-
ire. culpa. i. reatus uel offensio dicta quasi calumnia pacta s. pa.
pa. uituperantium. i. contumeliosum afficientium uituperantes dicitur
tur uicia parare. componit ex uicio z parat. suffocatur id est
stranguletur suggillatur. suffocat penultimam producit. compo-
nitur ex sub z fauces s. m. pap. predicatione predicat qui aliter
quid annunciando affirmat. componit a pre z dico. testatur
ii. ad cor. vi. c. dicit. ii. cor. vi. c. sub. habiti sumus apud quos
dam. ut seductores quod utique falsum est. z ideo non simpliciter
dico. seductores sed addo ut z inde est infamia. z apud alios
habiti sumus non dico. ut ueraces sed simpliciter ueraces. q. d.
quod uerax est. z inde est bona fama s. m. h. **E**t no. quod seducer
est d. capere. **I**tem aliunde ad aliud alique ducere persuadendo
ut a malo ad bonum quis bonus est seductor s. m. papi. **E**t ue-
rum a carnalibus. i. uiciosis qui carnis uicia sequuntur. ii. q.
vii. secuti. quod. quod premitit gratianus non bene probat per
sequentia. hoc ergo relatiuum. quod sic referas. quod. s. carnales
sunt de quibus illud. c. loquitur la. eiusdem p. pape eodem. c. i. i.
inferiori parte eiusdem capli b. capite. i. prelato. laqueiscente za-
charie. xiii. scriptum est in isa. i. c. caput. i. maiorem in populo isra-
belitico. cor. i. sapientes. merens pro peccatis aliorum. a planta
i. a minimis. ad uerticem. i. maiores z prelatos. in eo. s. populo
israhelitico h. quapropter v. leo p. h. quod dicit leo inuuit quod sit for-
tis z ita in iob dicit. non est potestas super terram que ei ualeat
compari. p. h. quod dicit. rugiens inuuit quod sit terribilis. rugitus
enim est sonus terribilis. circuit. in iob legitur quod diabolus a domino
requisitus. unde uenis respondit circuitui terram z pambulauit
eam. ubi dicit greg. terram circuitum quando terrena corda cir-
cunuenit. ut bona tollat mala inserat. inserta cumulet. cumu-
lata perficiat. z perfectos in iniquitatibus socios secum ad pe-
nam acquirat. querens quem deuoret. dic ut dixi. iiii. q. i. nulli.
z luce. xi. ut saltem istud ut non est hic causatiuum sed secutiuum
uel potest esse causatiuum si referatur ad istud uerbum suadere
ad hoc enim diabolus sic suadet ut illi cadant hu. multum v.
quasi diceret ita detrahunt z accusant. i. infamant suos prela-
tos sed multum etc. damna morum que inferunt quantum est in se a
detractoribus z infamatoribus. penis v. inuidere z per inui-
diam detrahere z infamare. z uidetur loqui de bonis prelati

z malis subditis bug. **E**t hinc etiam.
Quiescite a persecutione z vexatione bonorum prela-
torum h. persequi infamando detrahendo accusando ex
quo boni sunt secundum h. uel dic eos. s. prelatos uel clericos.
legibus. i. canonibus qui h. dicuntur leges. z. s. xxxi. di. nicena.
xxvi. q. vii. sacerdos. carnales id est laici. s. e. beatus. spiritua-
les hiere. i. c.

Et merito plebis quatenus. i. ut z est causatiuum h.
procliuus id est fortius h. cadant scilicet subditi in
penas z afflictiones quasi ut sic affligantur z flagellentur s. eis
z ex eis quod exigit peccatum subditorum. uel dic quatenus. i. ut sit tui

consecutivū ⁊ tūc cadāt in peccatūz h. inficiunt̄ ifa. i. c. ⁊ mat. xiiij. corrupunt. i. corruptos dicunt. caueāt v. linguaz. de tali lingua loquitur vel legitur numeri. xix. vas quod nō habet operculū vel ligaturā immundūz erit desuper. vas est os hu- manū. operculū est discretio quā debent habere seculares et loquendo. qz vt dicit salomon est tempus loquendi ⁊ temp⁹ tacendi. xxxvi. di. §. ecce. ligaturā desuper habent religiosi q non debent loqui nisi de licentia sui prelati. ⁊ bonum est cur- stodire linguā suam qz vir linguosus non dirigitur in terrā. vt in ps. dicitur. maxime derici hoc debent facere qui cor lin- guā ⁊ corpus ab omnib⁹ illicitis seruare debēt. xxxi. di. si q vero. Et no. qz linguosus dicit aliquis. v. de causis scilicet ex multiloquio. puer. x. in multiloquio non deest peccatū. Itē ex stultiloquio. eccl. xxiiij. homo assuetus in verbis improp- rijs in omnibus diebus vite sue non erudietur. ⁊ iob. ii. quasi vna de stultis mulierib⁹ locuta est. ⁊ ifa. iij. fatuus fatua loqui- tur. xiiij. di. legimus in prin. Itē ⁊ falsiloquio vnde in ps. perdes omnes qui loquunt̄ mendaciū. iob. xvi. suscitatur fal- siloquens faciem meā contradicēs mihi. Item ex vaniloquio vnde ad thimo. i. c. i. quidā oberrantes conuersi sunt in va- niloquijs. ⁊ in ps. vana locuti sunt vnusquisqz ad proximū suum. Item ex appetitu loquendi etiāz uera sine necessitate. vnde glo. super illo uerbo uir linguosus ⁊c. dicit. nam siquis uera dicit. sed preter necessitatē uir linguosus est. ⁊ iacob⁹ dicit fit omnis homo uelox ad audiendū ⁊ tardus ad loquendū. detrahit qd est summa iniquitas. i. c. summa ibi dicit̄ prop̄ha dauid. detrahendo. xxiiij. q. iij. nimū v. uem si. parcant v. lo- quunt̄. i. male cum non debeāt. sententia. pp̄ia. iudicabūtur i. condemnabunt̄ nisi emendati fuerint in hac uita. q. d. pro- priam ⁊ singularē sniam sustinebunt pro his qui sic male lo- quunt̄ nisi respiciant h. qz prop̄ia ⁊ specialis condemnatio singulis detractorib⁹ debetur. eccl. xxviiij. c. actu. vii. c. nemo reddit rationē uel causam quare quis non debeat habere au- res prurientes quia si libent̄ non audierit detractores quis e- rit qui ei referat qz nemo ⁊c. ⁊ sic cessabit detrahitio h. Et no. qz beatus b. dicit detrahente audire quod bo- rum damnabilis sit. non dixerim facile pro talibus qui li- benter audiunt detractationes dicit. eccl. xviii. sepe aurel tuas spinis ⁊ noli audire linguam nequā. spinis. i. peccatorum. ⁊ idem. noli esse in cōmestationibus eoz qui carnes ad uelcē- dum conferunt. dicit ibi g. carnes ad uelcendū conferre est a- lioz uicia notare. libenter refert. eccl. xxxii. c. Et no. qz puer. xv. dicitur. uentus aquilo dissipat pluuias ⁊ facies tristis lin- guam detrahentē. officium. v. castos. nam si non sunt casti s; impudici cordis impudici sunt signa. xxxii. q. v. nec solo. vii de iob. xxxi. pepigi sedus oculis meis ut non cogitarē de uir- gine. columbe mat. x. ⁊. xvi. q. i. si cupis. Et in glo. salicet per detractores ibi. nō uos. adde ⁊. ii. q. vii. qz propter pōt̄ itelligi qz dicit. c. d. bis q publica n̄ sūt ⁊ secreto sūt i domo s; b. hif.

Sapiens ita ordina litterā. ois qui nocet non est sa- piens. i. nullus qui nocet est sapiēs. sapiētia virtutis i. sapore uirtutis. sed forte est sapiēs sapientia scien- tie idest sciens. sic enī ⁊ mali sunt sapientes. sed soli boni sunt sapientes sapore uirtutis qui sapientia dicitur. ⁊ taliter ille qui nocet non est sapiens. nam innocens dicitur qui ignōat quid noceat. xxii. q. iij. innocens. b.

Detractores corrumpunt. dixit quidā laudari cupiēs uituperare caue. extra nos dicit beatus. b. uere di- uicie non sunt opes sed uirtutes quas conscientia secum pa- rat. ut in perpetuū diues fiat. armantur. i. detrahēdo. Et no. qz detractor diminiuit famā alicuius quandoqz directe quā- doqz indirecte. Directe quidē quadrupliciter. Vno modo quando falsum imponit alteri. Secūdo modo quando pec- catum auget suis uerbis. Tertio quando occultum reuelat. Quarto quando id quod est bonū dicit mala intentione fa- ctum. Indirecte autem uel negando bonūz alterius. uel bo-

num maliciose reiciendo s; tho. de hoc etiā dicam. i. c. pxi. ibi uideas. ⁊ qd dicam. xi. q. iij. inter uerba in gl. repete. ip of decipiunt. i. decipiendo ⁊ mentiendo ledunt quantum est in ipsis b. extores sunt. i. repelluntur. pro meritis. aliqui libri habent h. §. ⁊ male ⁊ expone ut. s. e. q. ex merito. b. hif. pro- diui. i. for. s. e. ex merito in pn. sequunt̄ ifa. i. c. marci. xiiij.

Summa iniquitas. detrahente detractoribus dicit hieronymus lingua detractori bestis ferocitate uo- lucibus uelocitatē. serpentibus uirulentia p̄cellit ⁊ aug. dicit p̄tra detractores. ante te est equitas. ante te ē ini- quitas. vnam linguam habes. quo uis uertis eam. cur uertis eam ad iniquitatē ⁊ non ad equitatem. uentri tuo non das ci- bos amaritudinis. lingue tue das cibos iniquitatis. sicut eli- gis quid uescaris sic elige quid loquaris. Et no. qz detracto- res non admittunt̄ ad accusationes episcopoz. iij. q. iij. de- detractores. xvi. di. accusatores. de quibus dicit apostolus ad ro. i. c. detractores deo odibiles. ⁊ in ps. dicitur de istis quez perfecisti destruxerunt. i. bona opera que deus perficit d̄stru- unt in alijs quantum in se est. quod dicit ut le. ⁊ no. de pe. di. i. homicidior. ibi uideas. ad ista facit. s. cā. pxi. q. v. qui ambu- lat. xxiiij. q. iij. c. nimū v. item si. ibi uideas. accusare. i. insa- mare ⁊ est inculcatio uerboz h. ⁊ ideo quidā exponunt ⁊ p i. scriptum. i. io. iij. c. qui detrahunt. no. qz detrahente consistit in adhibendo uel diminuendo bonū alterius. vnde aimo. dicit detrahente est alioz bona inuertere uel negare. uel dicit de- tractio est reuelatio defectus absentis proximi facta alicui ut ipsum in bono minore estimet. ⁊ fm istas duas notificatōes distinguunt. vi. species detractionis. tres fm primā ⁊ tres s; scōam. tres prime sumuntur respectu boni. scōe tres respectu mali. Respectu boni cum quis negat bonū alterius. aut ta- cet ubi nō debet. aut inuertit. Respectu mali cū reuelat ubi n̄ debet alterius peccatū. aut aggrauat. aut fingit qd non est. vnde quidā. cū nego iam factū taceo peruerto reuelo. aggra- uo delictū noua cadere euz mala conoz. ⁊ adde qd dixi. s. c. proxi. Sed h̄ quero qualiter restituat quis famam ei qui ex uerbis suis in ea lesus est. dicit qz aliquis potest alicui triplici- ter famā auferre. Vno modo uerum dicēdo ⁊ iuste. puta cū aliquis crimen alicuius prodit ordine seruato ⁊ tunc non te- netur ad restitutionē fame. Alio modo falsum dicēdo ⁊ in- iuste ⁊ tunc tenetur famā restituere. confitendo se falsū dixisse. Tertio modo uez dicēdo sed iniuste. puta cum aliquis prodit crimen alterius contra ordinē debūz ⁊ tunc tenetur ad restitutionēz quantum potest sine mendacio tamen. utpote quia dixit se male dixisse. uel qz cum iniuste diffamauerit. ul si non possit ei famā restituere debet ei aliter recompensare si- cut in alijs iniurijs fm tho. ⁊ pe. Et patet ergo carnales pec- catores h. Et cum itaqz secunda pars. h̄ incipit. ii. pars hui⁹ questionis in qua enumerat omnes infames qui accusare n̄ possunt ⁊ hoc probat per. c. sequens. io. de san.

Infames notati ipso iure uel per sententiā iudicis non credo qz omnes criminosi h̄ enumerati sunt in- fames ipso iure. sed loquitur forte tantum de nota- tis per sententiā quod uidetur ex eo qz dicit notanter inno. iij. in opere suo intelligit notanter. i. per sententiā uel per fa- cti euidentiam. sed nec illud credo qz omnes condemnati de crimine sint infames. sed dic connumeratis forte uez est. si tñ simpliciter quis uelit sequi litteram canonis potest dicere qz omnes criminosi notati per sententiā sunt infames. Immo et si non sunt notati per sniam dicuntur etiam tunc infames. fm cano. s. e. q. i. illi qui. ⁊. iij. q. v. constituimus. sed ego non credo fm h. ⁊ hanc sniam uisus est sequi lau. dicit enī. notā- tur a iure civili uel ecclesiastico uel seculari iudice. nam notā- dum est de condemnatis h̄ dicit dummodo notati sunt fm lau. ⁊ de hoc no. s. e. q. c. ii. ⁊. c. qui crimen. ibi uideas. abij- ciunt ut apostate h̄ infames sunt. quia excommunicati sunt si a fide recedentes sequuntur heresim damnataz. xxiiij. q. i.

c. i. z. ii. sub isto membro possunt comprehendí et apostate. i. clericatus vel religionis habitum relinquentes h. iii. q. iij. c. i. ii. z. iij. similiter v. fures sacrilegos vel conuictim uel diuiliis tamen si conuicti sint uel latrones publici. similiter hereticos capitalibus criminibus intelligimur conuictos uel notorios fm inno. iij. sepulchrorum v. uolutores. ff. de sepul. uo. l. i. z. omnes v. aduersus patres. iij. q. v. omnes. xi. q. iij. si autem. armaní salicet conspirando. xi. q. i. conspirationum. uel ad litteram arma sumendo contra prelatum de pe. di. i. si quis. mundo. l. de parte mundi dummodo conuicti sint uel manifesti. uel per illos qui armaní in patres intellige scismaticos fm inno. iij. similit v. periuros. super hoc uide qd le. z. no. j. c. quicumq. de bel. his v. fugientes. s. l. di. ias militare. z. intelligo de licito bello z. iusto. alias non debent puniri tales. hoc crimen non est puniendum ab ecclesiastico iudice sed seculari. recitat ergo z. ap. probat qd in tali crimine a iudice sit seculari hu. z. de quibus h. intelligatur no. s. i. q. i. q. quida v. si enim zc. in glo. qui forte. z. qd ibi dicitur no. inno. iij. z. qui v. facultates v. auferunt xii. q. ii. c. i. z. qui v. calumniatur. v. q. vlt. c. i. possunt dici calumniatores qui per mundana animos principum instigant contra subditos. qui si notorij sunt infames sunt fm inno. iij. aut p. id est. z. qui contra v. omnes anathematizatos. xxvi. q. v. p. totum. uel pro suis v. omnes v. seculares leges. s. c. q. omnes. bug. nimirum. ii. pars. ferui. iij. q. v. nullus. penitentes. lv. di. penitentes. mentem uel intellectum intellige de his quorum furor aliquandiu fuit confirmatus. tales autem sunt irregulares non in familia aliqua sed pro pena sua z. pro scandalo. scandalum enim esset si ille qui fuit diu furiosus celebraret in altari qz possit meri recidivum fm inno. iij. inobediens. i. scismatici. xix. dist. nulli. iij. q. iij. c. iij. sacros. i. ecclesiasticos clericos. qlibet enim ordo ecclesiasticus larga acceptioe dicitur sacer. i. q. i. §. quolibet. xxviii. q. i. nullus. b. z. uideas qd no. xxii. di. i. sum. nec liberti isti prohibent ordinari z. sic accusare nisi pleno iure sint manumissi ut. liij. di. c. ult. h. vey est de liberis priuatoz. secus est de liberis ecclesie in quibus ius patronatus retinet. z. tamen libere ordinant. liij. di. qui ex famulis. xii. q. ii. de libertis h. neqz suspecti. iij. q. v. quia suspecti. sumos sacerdotes. i. ep. os ii. q. vii. accusatio. ¶ In. i. glo. in fi. adde z. xxv. q. ii. c. si quis dogmata fm lau. s. iij. q. iij. c. i. ii. z. iii. z. dic cotemnat reprobando z. dicendo qd talia statuta non debent seruari z. qd ecclesia non potuerit statuere fm hu. z. hic adde qd dixi. lxxx. di. quicumq. ¶ In glo. ex hoc. c. ibi. omnes. adde idē. iij. q. v. constituimus. ¶ In. e. gl. in fi. adde h. assertiue ponitur. ii. q. iij. in lege in omnibus in glo. scias qd zc. h. etiam dicit vin. p. ut no. extra de collu. c. i. ubi etia de h. dicit h. qz fures p. sniaz notantur siue efficiunt infames non aliter. dicit etia qz capita le crimen large dicit mortale peccatum quodlibet quod defomat caput. i. mentem hominis. ¶ Itē stricte capitale crimē dicitur illud solum quod depositionem inducet. z. sic caput. i. dignitatem z. officium homo auferit. ¶ Itē stricte capitale crimē fm leges dicitur illud crimen quod auferit uitam uel ciuitatem uel libertatem secundum hu. adde quod de hac materia dixi xxv. di. §. alias i. uerbo capitalia. z. ii. q. vi. §. ga ergo. ¶ Alii exponunt simpliciter capitalibus id est mortalibus. s. c. illi qui ¶ In glo. i. plenam. adde. liij. di. quicumq.

Quicumq. hic incipit. iij. pars questionis in qua ponit pena periuro. z. specificat de infamibus io. de. xl. dies continue uel interpolatim pro arbitrio sacerdotis h. vii. sequentes años sic. xxii. q. v. c. i. non in pane z. aqua h. z. nunq. v. cōionem v. ¶ In glo. etiam post ibi. in testibus. adde extra de ap. questionibus. ibi uideas. de presup. c. litteras. z. de pur. ca. c. i. z. de testi. testimonium. z. hoc uerbum respicit concoz. que hic infra proxi. allegantur. z. ita illud fecus quod sequitur per ius aliquod non probatur h. sed de h. no. s. e. qui crimen. z. iij. q. vii. qui sine. ¶ In. e. gl. in fi. adde z. est ratio que no. s. e. in sum. in fi. ¶ In glo. alibi dicitur

ibi. periurum. adde super hoc dicunt quidam qd periurium nunq. infamat nisi per sniam. z. ita intelligunt. l. c. de transac. si quis. ubi dicit. notetur salicet per sniam. sed eis obstat predicta lex de crimine stellationatus. Sed respondet qd si crimen stellationatus descendat ex actione famosa puta ex dolo tunc infamat ar. insti. de suspec. tu. §. suspectus. secus si ex contraria pignozaticia. ar. ff. de his qui no. infa. furti. §. contrario. sed tu dic ut plene de hac materia no. gof. in summa de iurciu. §. querit an periur. zc. z. statim dicas. ¶ In. e. glo. ibi. z. homini. adde dicunt io. z. azo. qd si sacramentum habet rei obseruantiam. puta quia de futuro est z. consistit in dando uel faciendo uel simili h. qui non seruat infamis est. C. de transac. si quis maior etiam ipso iure. C. de dig. quotiens. secus si non habz rei obseruantiam. ut cum iurat ita esse uel non esse. tunc periuriaz non infamat. quia continet sub crimine stellationatus. ff. de crimine stell. l. ii. z. ult. ¶ Alii uero habita ista distinctione dicunt qd si habeat rei obseruantiam z. fiat cum solennitate infamat alias non. C. de transac. si quis maior. z. h. uidetur magis canonica opinio fm h. de hoc satis no. ff. de his qui no. infa. lucius. sed contra. s. e. infames. in. e. glo. ibi. non infamat. adde ista sententia reprobatur. xxii. q. v. rex debet ubi de hoc. ¶ In. e. glo. ibi. omne iuramentum. adde. f. falsum. ¶ In. e. glo. ibi. i. familia. adde ad hoc. iij. q. v. constituimus. s. e. omnes ubi s. hoc. z. c. illi qui. s. e. infames ubi de hoc. ad idem. xxii. q. v. si quis conuictus. Et no. qd periurus non repellit a defensione sue ecclesie. ut extra de excep. dilecti. quia etiam ad agendum seu ad accusandam admittitur ut ibi no. b. host. z. ino. ¶ In. e. glo. in fi. adde repulsis aliis opinionibus. dic circa h. distinguendum inter iuramentum licitum z. illicitum. si quis enim uenit contra illicitum iuramentum non est infamis nec repellitur a iuramento extra de testi. constitutis. i. ibi de h. z. e. t. intima uit. ¶ Si autem uenit contra licitum iuramentum tunc repellitur indistincte. z. sic loquitur iura allegata per b. extra de testi. te simoniū in glo. periurus enim zc. z. ibi host. idem sentit dicens idem esse si dubitatur utrum licitum sit iuramentum. extra de elec. venerabilem. §. penl. Sed contra quilibet temerarie iurans peccat mortaliter. xxii. q. ii. c. ii. z. q. iij. necesse. z. c. se. extra de iurciu. z. si christus. z. ideo potest dici qd temerarie iurans repellitur non ob. pre. c. constitutis cum similibus. quia non dicitur indistincte qd talis testificari possit. sed qd contra illum qui ipsus ad sic iurandū compulsi uel induxit testimonium dare potest. quod uidetur in ipsius odium inductum secundum inno. uel quia de hoc nec aliter conuict potest. extra de testi. cog. c. ult. doctores tamen comuniter sentiunt qd talis a testimonio non repellitur sicut nec a dignitate. quod tamen intelligendum puto ex quo penituit secundum hostie. z. gof. qui ita no. in pre. decre. testimonium.

Nos sequentes. hoc. c. est pars illius. iij. q. v. de accusatoribus h. leges publice id est seculares. impugnandi id est accusandi. z. nulle v. sed licet. infames hucusqz probauit magister qd infames z. criminosi non debent admitti ad accusandum. nunc intendit ostendere qd licet generaliter repellantur ab accusatione. non tamen repellantur ab accusatione istius episcopi de quo positum est in themate. qd scilicet de simonia accusatur z. hoc probat ratione sequenti. et dicit lau. h. accedit magister ad propositum z. ponit duas rationes satis tenues z. loquitur ac si simonia sit heresis. Sed dic fm hu. qd simoniacus non dicitur proprie hereticus id est male sentiens de articulis fidei. sed dicitur hereticus. i. sacramentorum peruersor. quia peruertit formam z. modum tribuendi sacramenta. quia cum sint danda gratis ipse precio ea tribuit uel accipit. extra de simo. cum in ecclesie. non tamen isti de quibus est dictum in themate h. huius. i. simonie. hereticos v. ratio. in ea causa. ii. q. vii. alieni. z. §. in h. item v. ratio a minoribus id est a criminosis. alias non dicit uerum bug. prohibentur. ii. q. vii. maiorum. z. §. quibus. ad huius id est

simonie. catholico etiam infami. sed h an v. scilicet q hereticus sit minor catholico.

Quero. grauius sub. f. an qui dicit hug. q ista prima questio sit multuz scrupulosa. vt dicam. vii. q. i. §. h tunc v. est z aliud in verbo affligitur zc. ibi uideas z no. xl. di. homo christianus. idolatria. s. i. q. i. cu omnis. xxviii. q. i. idolatria. z. i. ad coll. iiii. non recesserit. i. ex certa scientia deseruierit z uigilauerit auaritie. secundum illam. ii. pars. hic incipit allegare pro heretico h. vincit. i. facit vincere auarum z superare hereticum in scelere id est peccato. uel vincit. i. ligat fm hu. sed prima expositio est planior. z dic. cōscientia quia ex certa sciētia peccat. sed si v. coequatur peior est sed plus facit heresis magnitudo. ar. xl. di. homo christianus. item. iiii. pars. preponere debeamus merito: iū extimatiōe. de hoc eiz h qritur. **C** in. i. glo. ibi. veriozem. adde vnde hic loquit de illo qui putabat illud credi ab ecclesia qd ipse credit nihilominus peccat. xvi. q. i. si cupis. **C** in. e. glo. uide qualiter ibi peccatum. adde. f. idolatrie. **C** in. e. glo. ibi. peccato. adde. f. auaritie. **C** in. e. glo. ibi. peccat. adde. f. in peccato auaritie. **C** in. e. glo. ibi. peccanti. adde. f. in peccato idolatrie. **C** ueruz hoc hic incipit. iiii. pars. questionis in qua querit vtrum infamis possit episcopū accusare de simonia cū esset bone fame. z primo dicit q non z bec est vera solutio. sed postea ipugnat qd dixerat io. de. hoc augustini. f. q nō audet precipitare finiam de tali catholico z tali heretico. vter istozum proponi debeat fm h. sed lau. dicit hoc augustini ut hereticus coequat infami catholico z ita infamis est admittendus contra hereticum. nam gratianus fuit in ea opinione q infamis contra infames uel hereticū est admittendus ex quo paritas est inter eos ut s. c. §. sed lz in. ii. parte. z. ii. q. vii. §. in hoc fm la. dicebat io. de. preponendū catholicū heretico. cum ille habeat fundamentum in fide iste nō. ar. pro co. xxi. q. ii. primum. xxxii. q. vii. quēadmodum. s. i. q. i. constat. h epus religiosus. i. catholicius. se negat per bonam conuersationē z bonam opinionēz h. alios. f. criminosos z bigamos z hmoi hu. **C** in. i. glo. ibi. quero. adde. f. in fi. fm b. brix. **C** in. glo. si constat ibi. nō est necessarius. adde. ii. q. i. de manifesta. extra de accu. euidentia **C** in. e. glo. ibi. ergo constat. adde quia eis obicit tale zc. vt sequit. **C** in. glo. h solutio canonica. adde idem sentit hic h. z io. de fan. licet car. z sequaces notauerint h gra. dicentes q hic somnauit gratianus. sed ipsi dormientes nō intellexerit eum. **C** in. e. glo. in fi. adde hunc intellectū sequitur beñ. sed h. z car. non excusant gratianuz sed dicant eum male dixisse nisi in isto. §. verū. posset tamen dici q iste epus de quo agit i themate erat infamatus licet religiosus appareret. ideo non prodest ei si neget simoniā esse heresim. sed an cōmiserit. vnd infames bene ad mittent contra epm. z ita fm hoc bene dicit gratianus per totū nisi in isto. §. uerum. ubi loquitur allegando hz hūc intellectū bar. brix. **C** h licet q bene dixit nūc probat h. sed bar. dicit h esse allegationē. socius no. q non sit infamis sed remittit infamia qz prodidit delictū fm lau. faucio nis. faucio est consensus z concordia in malo h. an cogitare dic q ideo non querit qz non debet dubitari alias quereret z qz non debeat dubitari inducit legem sequentē fm la.

Quis alias quisquis de pe. di. i. quisquis. barbaris. i. hostibus. celestem. i. sceleratā uel facinorosaz uel flagiciosam z dicitur a scelus sceleris qd est facinus seu flagiciū fm poll. inierit contra principē. ut. ii. q. i. in primis iuxta fi. v. si uero fautionē. i. conspirationē. ac senatorum. ad huius declarationē repete qd dixi. s. ii. di. senatuscōsultum. z. xvi. q. i. ecclesia in glo. i. z ad id qd hic dicit habes extra li. vi. de penis felicis. militat. i. circa latus nostrz est i milicia armata uel inermi ac. ordo cogitauerit. ipse quidez vsqz ibi. filij vō postea resume lram. eadem eni usqz ibi ipse quidez postea sume lram filij uero usqz ibi paterno eni. postea sume lram a materna usqz ibi deniqz iubemus. postea resumaz lū

teram paterno eni usqz ibi a materna. postea descendas ad litteram deniqz iubemus usqz ad fi. c. eadem iterpositio est. h. seueritate. potest dici q h est speciale in maximis criminibus cum. f. res adeo turpis est q etiam consiliū puniri debeat. ff. de his qui no. infra. qui autē operas fm lau. ipse quidez v. gladio extra de here. uergentis. bonis v. addictis. i. adiu dicatis z applicatis. filij v. paterno iterpositio est z redditio cause h. z h dictio paterno ab hoc genitio patrū pluralis numeri descendit. in quibz id est quia i eis hu. testamentis v. sint perpetuo v. egentes egens z egenus dicitur quasi extra gentem. uel extra genus quasi sine gente seu genere. z dicitur ab egeo eges egui. i. non habere opes. z ita carere differt ab egere. quia carere est non habere. sed multotiens egenus rei quā habemus. z inde dicitur egestas tis z differt a paupertate. quia paupertas est aliquando honesta sed egestas semper est turpis fm poll. z infamia v. paterna cōmittetur id est pro peccato patris ei irogata z est casus specialis in quo qd infamis est pro peccato alterius h. ad nullos v. nulla v. sacramenta militaria z est inculcatio quia cum dantur honores sacramenta recipiunt scilicet quedā insignia. idem dicenduz ē de honoribus ecclesiasticis z sacramentis id est ordinibz fm h. quia infames sunt. quia oēs quos leges seculi infames zc. s. c. q. c. ii. si autem iperatoz eos restitueret. statim ecclesia ad ordines eos reciperet cū nunqz ipsi deliquerint. secus in his qui ob crimen suū infames facti sunt z postea restituant fm lau. de h no. x. di. c. i. ibi etiā uideas. sint postremo v. deniqz ii. pars. sanc. iiii. pars. is nero. iiii. pars. **C** in. glo. non puniū in fi. adde dicas q puniū quandoqz sola cogitatio ut hic et de pe. di. i. quisquis. quandoqz sola attentatio. ut de pe. di. i. si quis non dicam. xxxvi. q. ii. si quis non dicā. quandoqz solus conatus. xiiij. q. iiii. quonā multi. quandoqz sola uolūtas. xxvii. q. ii. nuptiaz bonum. quandoqz sola expectatio. xiiij. q. iiii. si feneraueris. quandoqz sola intentio de pe. dif. i. si quis cum telo. quandoque sola aggressio de pe. dist. i. si quis pulsatus. quandoqz sola sollicitatio ut de pe. di. i. sollicitatores. **C** in. glo. idem est ibi. uergentis. adde ubi plene de hoc z. xxiii. q. vii. in sumā z ibi dicam z uideas. z idem est i interfectore derici extra de pe. in quibusdaz. **C** in. glo. filij itaqz ibi penam. adde dicas q si sunt filij emancipati non puniūtur nisi quia auferit eis paterna hereditas seu bona. vxores nō puniunt sed recuperant dotes suas. filie etiam quia propter fragilitatē sexus minus credunt audere minus puniunt. qa nec infames sunt. licet priuēnt rebus paternis z habent salci diam in paternis z non plus. z bechabenē. C. e. t. l. ubi nec ad clericos extendit bec pena fm lau. Sed quid si papa ista mem in suo ordine restituit nunquid est admittendus. ab imperatore sic. quia iperatoz est minor z ex quo a maiore conceduntur zc. extra qui fi. sint le. per uenerabile fm lau. **C** porro manifestatis crimen lese maiestatis dicitur crimen perduelli onis. ff. ad. l. iul. ma. l. ult. z non iccirco uocat crimen perduellionis qa probari potest per duellū sicut quidā intellexerit z male. sed dicitur perduellionis id est crimen hostis uel hostile. ff. de v. sig. quos nos hostes fm gof. qui ita no. i. sum. s. cle. pu. in. duell. §. i. quod de v. accusatōe scilicet q quilibz admittatur h sicut ibi. vnde id est ad probanduz qz crimen lese maiestatis differat in pena a simonia. b. **C** in. glo. in crimie. ibi. puniū. adde bec pena fm canones uidei eadez z censetur cum depositione fm qd dixi. s. pro. x. q. ult. delatozi. **C** in. e. glo. ibi. premiū. adde ut. lxxxix. di. si quis papa. **C** in. e. glo. ibi. non credo. adde bñ ar. iij. q. si. c. ult. fm io. de. f. i. bis ergo que sunt expressa similis est accusatio. f. ut accusatores oēs admittantur z solemnitates seruentur fm b. hisp.

Nullus duobus modis potest legi. lista uel intelligi. nam potest intelligi qz iducatur ad id quod dixit non de pena. z secundū hoc facit ad propozitū

i lra illa in qua sola rē. nam sic excludit simoniam. nel pōt intelligi qd̄ inducat ad id qd̄ dixit de accusatōe. r̄ fm̄ hoc in eadem littera fact ad ppositum. nam eo ipso q̄ excipit crimē lese maiestatis excipit crimen simonie. cum etiā equis passib⁹ ambulent. xv. q. iii. sane lau. r̄ grauius est spūalem q̄ tēpora lem ledere maiestātē. ex de here. uergentis. tormenta ut torq̄ antur h. **C** in glo. C. questi. in fi. adde h̄ probat q̄ ratōe mī licie subtrahunt aliqui a tormentis in aliis criminib⁹. **C** S̄ cum melius dixisset cū ergo omnes rē. nā hec conclusio magistri licet cū sudore r̄ labore ad eā perueniat lau. illi. i. q. vii. c. vl. ar. lau. non dubitabat. i. queritur ubi certum est esse tale crimen h. r̄ hoc in simonia non denegatur. i. non querit nec queri debet an simonia sit heresis quia constat h. nam omnis simoniacus est hereticus. i. q. vl. patet. heresis sub. esse bug. heresim. i. simoniam h. **¶** Questio. ii.

Quod autem ^{adhibenda. x} **Q**uod autem ^{xxv. q. vi. §. ul} **Q**uod autem ^{ti. r̄ uideas quod dixi. xvii. di. c. ult.} **Q**uod autem ^{Discopus. ad pbationē ut p'} **Q**uod autem ^{bet p̄ testes uel per instrumenta} **Q**uod autem ^{h. C. in. i. glo. ibi cū derico. ad} **Q**uod autem ^{de idem §. ii. q. vii. sicut sacerdotes. sed illud uerū coraz secu} **Q**uod autem ^{lari iudice. xi. q. i. dericū f̄ lau. r̄ idem respondetur ad illud} **Q**uod autem ^{c. qd̄ uidetur d̄rium. ii. q. vii. in sancta fm̄ h. r̄ dicit crim̄ ecclē} **Q**uod autem ^{siasticū. i. q̄ ecclēsia non leges seculi crimen reputant. uel etiā} **Q**uod autem ^{aliud de quo idem reus condēnatus est corā seculari iudice} **Q**uod autem ^{ut non timeat̄ s̄da condēnatio ab eo fieri fm̄ lau. C. in. e. g.} **Q**uod autem ^{ibi h̄ dicit. adde idem no. h. C. in. e. glo. ibi. de istis. adde d̄} **Q**uod autem ^{istis no. ex de fo. cōpe. cum sit in glo. ult. que fuit vin. r̄. c. ex} **Q**uod autem ^{tenore in glo penul. que fuit io. de istis ep̄us sine accusatore} **Q**uod autem ^{ex officio debet inquirere ut hic. r̄. xxxv. q. vi. ep̄us. C. in. e.} **Q**uod autem ^{glo. ibi. nouit. adde r̄ optime ex ut ec. bene. c. i. v̄r. r̄ ideo. et} **Q**uod autem ^{no. ex de offi. or. c. i. licet aliter uideat̄ notari per b. r̄ inno. ex} **Q**uod autem ^{de pur. ca. nos inter. sed littera textus istius decre. facit pro p̄} **Q**uod autem ^{mo dicto si bene uideat̄. C. in glo. i. conuentū ibi. audire. ad} **Q**uod autem ^{de nam in hoc sunt p̄sidentes n̄ iudicantes. ar. op. xxxiiij.} **Q**uod autem ^{di. quozūdam. Sed vin. tan. r̄. b. aliter intelligūt h. c. ep̄us.} **Q**uod autem ^{dicunt enī q̄ si cā criminalis est inter ep̄m r̄ dericū suum seu} **Q**uod autem ^{laicum tūc causa illa debet deduci r̄ decidi in synodo i qua} **Q**uod autem ^{p̄est archiep̄s. sic intelligunt h. c. ut ipsi no. ex de offi. or. pa} **Q**uod autem ^{storalis. r̄ idē intelligit hosti. ut ipse no. e. ti. irrefragabili. §. ce} **Q**uod autem ^{terum. sed io. de san. in idem per oia comprehensa i hac gl.} **Q**uod autem ^{sentit cum io. C. in. e. gl. ibi. criminali negotio. adde h̄ uide} **Q**uod autem ^{as qd̄ no. ix. q. iii. saluo. r̄. c. conquestus in glo. ii. C. h̄ obij} **Q**uod autem ^{citur. i. queritur quid̄ debeat facere episcopus ex quo ei soli n̄} **Q**uod autem ^{creditur cum ipse solus nouit quia si se rē. h.}

Stantū. alieni sceleris. i. aliene excoicationis. ppter scelus late io. de f. pbare. i. uiderit sibi pbari n̄ pos se. uel pbare. i. examinare. sic. ii. q. i. deus. uel dic q̄ loquit̄ in episcopo accusatore. pferat publice. q̄ si v̄. ingesse rit ex quo incurrit mortale peccatū. ex d̄ deri. ex. illud. psona maioris. i. a persona maioris auctoritatis. i. ab ep̄o. pōt ep̄s eius. f. ep̄i contra. i. c. pxi. sed illud loquit̄ de publica cōione hic de occulta in qua debet eū uitare fm̄ h. **C** in. i. glo. ibi. i cidisse. adde h̄ fuit casus bñ. qui comprobat̄ per decre. d̄ sen. ex. cū non ab homine. sed gratianus intellexit hoc. c. si tantū de excoicato non per suam. vi. xi. q. iii. §. uident̄ in fi. **C** in e. glo. in fi. adde sub. qd̄ esse non debet. ii. q. i. si peccauerit. xlv. di. dericis qui. r̄ ideo scripsit ray. q̄ si excoicatus occultus intrat ecclēsiā quādo dicitur officū si qui sunt qui sciunt secrete excoicatum erubunt si p̄nt̄ caute. ita q̄ non timeat̄ scā dolum uel p̄dito. i. manifestatio excoicatis occulte alias n̄ erubunt. q̄ in secreto debent eū uitare non in publico. ut hic dicit̄. ad idē extra de sen. ex. cum non ab homine. r̄ hoc ipse scripsit in sūma sua de sen. ex. §. item querit̄ utq̄ excoicat̄ rē. **C** in glo. iubere. n. in fi. adde istud aut. c. loquit̄ de tali deli

cto. ppter qd̄ delinquēs incidit in canonē late sine. als cēt § ii. q. i. mult. quia omnes peccatores non possumus uitare ut ibi dicit̄ fm̄ pe. uel dic q̄ loquit̄ de eo quez episcopus nulla manifesta causa nec ordinario iudicio habito a cōmuniōe alioz̄ precipit̄ separari fm̄ lau. qui ita no. in p̄c. c. quibus.

Dicit̄ illi soli. s. c. §. q̄ autē. r̄ si v̄. excoicato non per sententiā excoicationis. nec enī hic uel supra ex cōmunicauerat cum episcopus. sed dicitur excoimunicato. i. extra cōionem episcopi posito. quia episcopus non cōmunicabit ei h. non cōicauerit publice. nam p̄uate non debet ei cōicare. ut. s. c. pxi. fm̄ h. aliis documentis. i. testib⁹ xi. q. iii. q̄uis lau. uel instrumentis h. sic. ii. q. vii. plerunque. **C** in. i. glo. ibi sacerdos. adde dic q̄ non est contra qualiter cunq̄ fuerit confessus. quia h̄ non imponit̄ pena de illa manifestatōe. nec h̄ dicitur qualiter debeat puniri de illa manifestatōe. sed tantūmodo de eo q̄ nolebat ei cōicare bu. **C** in. e. glo. ibi. subscriptio. adde idēz̄ sentit̄ vin. ut dicā. vii. q. i. qualiter in fi. ibi uideat̄. de hoc etiā dixi. lxi. di. cathinen. ibi uideat̄. **C** in. e. glo. ibi. cum dilectus. adde ibi inno. idē sentit̄. r̄. c. ti. c. i. ibi uide. **C** in. e. glo. ibi. creditur. adde ad h̄ facit extra de ma. r̄ obe. cum in ecclēsiis. ibi patet q̄ litteris p̄ lati creditur in p̄iudiciū alicuius. sed potest dici p̄out ibi no. gof. q̄ littere testimoniales fidē faciunt extra iudiciūz̄ ut ibi. r̄ de de. peregr. per totū. r̄ extra de testi. cū a nobis. r̄. xi. q. iii. cure. ubi de hoc plene dicā. sed in iudicio per litteras crimi na non probant̄. v. q. ii. relatū cum similib⁹ fm̄ gof. potest etiam dici ad id qd̄ dici consuevit q̄ statur litteris episcopi q̄ creditur litteris cuiusq̄ de his que facere potest. r̄ debet rō ne officii. ut si archiepiscopus ad concliū citet. xviii. di. siquis metro. uel de consecratione episcopoꝝ. lxxv. di. non debet r̄ p̄ litteras etiā episcopos aliene p̄uincie uocabit̄ etiaz̄ simplex episcopus. uel si capitulū citet canonicos ad electionē fiendā extra de elec. cum inter. uel si conuentus licentiet̄ aliquē mo nachuz. xix. q. iii. statui mus. uel si episcopus m̄adat uitari ex comunicatos. xi. q. iii. cure. r̄ idem est in litteris p̄mendatiū lxxii. di. per totū. idem de his que ratione officii facere non debet. aliquando creditur ut in episcopis qui dant litteras testimoniales de ordinibus uel morib⁹ alicuius. extra de de. peregr. c. i. r̄. ii. fm̄ inno. qui ita no. ex de fi. instru. c. i. **C** in e. glo. ibi. excommunicasse. adde quod de hoc no. inno. iii. q. ix. testes. sic etiam creditur litteris super absolutione.

¶ Questio. iii.

Iudicium. **C** in. i. glo. ibi pro uincie. adde nisi de licētia sui metropol. ii. q. vi. placuit. xi. q. i. dericū b. q̄ nō obtineret in causa crimī nali episcopi. ut p̄. ix. q. iii. saluo. **C** in. e. glo. q̄ cum debeat ostender̄ q̄ non liceat ep̄i scopo expetere iudiciūz̄ alieni metropol. ostendit̄ generaliter q̄ nullus potest iudicare parrochianum uel subditum alterius ex quo satis r̄ illud ostendit̄. arg. insti. de his qui sui uel alie. iur. sunt in principio.

Scriptum est. in lege in deutro. xxiii. c. r̄ mar. ii. c. h̄ manu. i. predicatione r̄ admonitione. spicas. i. parrochianos alterius. contere. i. a uiciis purgare. manducait̄ id est ecclēsie incorporare. falcem uer. non debes. i. usurpādo iudicando. segetem. i. parrochianum. boni operis. i. predi cationis r̄ admonitionis. **C** in glo. non tamen ibi mouēdo adde quidam dicunt h̄ esse ueruz̄ si inuitetur. vii. q. i. episco pi uel presbyteri ubi de hoc. **C** in. e. glo. ibi. fm̄ alios. adde hec sententia que sequitur fuit lau. dicens q̄ ubi de salute animarum agitur de iuris apicibus non est disputandum. xix. q. ii. due. ff. man. si fideiussor. §. ii. poterit ergo predicare etiam solemniter ut hic r̄ in iurisdictione contentiosa intelli git. xliij. di. quiescamus cum similibus. nec faciet hoc quasi suo iure. xliij. q. i. c. i. secundum lau.

Citote omnes cause b intelligit de coibus causis in quibus tam metro. q̄ suffraganei sunt iudices ordinarii ut in cā episcopi z presbyteri. z in aliis q̄ eōiter pertinent ad generalē statum puincie. uel qd̄ hic dicit̄ intelligit̄ distributiue. s. ut cause episcopoz referant̄ ad metro poli. cause istorum clericoz ad suum ep̄m. z sic de aliis s̄z b. consona uoce quo ad causas ep̄oz. dic̄ consona uoce. s. ne minc̄ discrepante. i. e. q. iij. c. i. z in. c. si quis ep̄us criminalit̄ z l. c. z no. extra de re iudi. c. non potest. discernant. xi. q. vii. si autem. z. iij. q. viii. c. i. v. z regulariter. maiorē auctoritatem. i. ad personam maioris auctoritatis. appellatum. ii. q. vi. placuit ut presbyteri z. c. si quis ep̄us. degradetur no. non posse alī quē declinare proprii episcopi iudiciū sine causa uel cōfugr̄ ad metropol. p̄termisso proprio ep̄o. b̄ enī esset quantū ad clericum degradare ep̄m. ar. ii. q. vii. metropolitanū baz. la. hu. uel pro. i. deponeret qd̄ esset si non haberet suos iudices sed recurrere oportet ad extraneos. semetipsam. xix. di. c. i. **C**in. i. glo. in si. adde ut. iij. q. viii. c. i. z dicas q̄ licet hodie quedā puincia habeat plures quedā pauciores. tamē ab initio statutu fuit ut quelibet haberet. x. uel. xi. ep̄os p̄et metropolitā uel primatē z h̄ ideo qa causa rē. ut dicit gl. et tē quū est ibi metropolitanus z primas z tunc metropoli. erit xi. z primas. xij. tunc. xi. quū est metropolitanus z non primas z tūc metropoli. est. xii. z in qua puincia numerus ep̄ozum non inueniū debent uocari ep̄i d̄ vicina puincia. z in h̄ uidef puincia honorari lau. de h̄ no. iij. q. viii. in sum. sed b. dicit q̄ b̄ dupliciter infirmat. quia p̄ter metropolitā uel primatem debent esse in causa episcopi. xii. ep̄i. iij. q. vi. hoc quippe Item p̄ter accusatū ep̄m debent esse in causa ciu. xii. ep̄i. s̄z vno illoz accusato non remanent nisi. xi. dicit ergo ipse b. q̄ gratia exempli sic dicit quia q̄daz puincia habet plures quedam pauciores ut dictum est. uel si ex causa hoc fuit ibi statutum ipsa causa eū latet. **C**in gl. ar. archidiaconos in si. ad de de hoc. xxv. di. c. i. **C**in glo. ergo medio in si. adde ubi d̄ hoc z extra de ap. dilecti dic ut ibi. **C**in glo. ergo metropolitānus ibi. puincie. adde hoc uerū fm bu. qui dicit q̄ metropolitānus nō est iudex ordinarius nisi in parrochia sua. z licet sit iudex ordinarius suoz ep̄iscopoz non tamē illoz qui subsunt eis. ar. ix. q. iij. si aut. z. c. nullus primas. iij. q. vi. peregrina qui post appellationē efficit ordinarius qui p̄mo erat extraneus. licet esset ordinarius ordinarioz illoz fm bu. tu uero dic̄ cum lau. q̄ cum h̄ computet̄ metropolitānus inter eos qui sunt de puincia uidetur q̄ sit iudex totius puincie. ar. ix. q. iij. c. ii. xxij. q. iij. duo ista. z p̄terea extranei h̄ dicuntur qui sunt extra puinciam secundum lau. de hoc etiam satis no. in p̄e. c. peregrina.

DEniqz. priuari si enī probaret. primatus forte non habebant metropo. uel nomine primatis intelligit̄ tam primas q̄ metropolitānus. ii. q. vi. decreto. et credo q̄ in causa ep̄i consensus primatis exigat̄. sicut in cōsecratione episcopi. ut. lxxv. di. de persona z. c. placet hu. z la. de hoc no. i. e. q. pxi. si inter ibi uideas. dioc. i. sue puincie. qua si diceret sine primate non debuit subire iudiciū coepozum sue puincie qd̄ fecit. Sed contra ius ar. lxxv. di. placet z. c. de p̄sona. z. lxxx. di. vbes. **E**t no. q̄ non audiuit ep̄iscopos alterius puincie. q̄ quidā uoluerunt dicere si intelligentes hāc l̄az. q̄ si. q. d. non solū maleficiū in p̄missio est sed i hoc q̄ sequit̄. s. q̄ eius abrenunciatio fuit recepta sine conscientia p̄pe. b. intellige ergo q̄ iste ep̄us adiuit simpliciter ep̄os sue puincie sine primate uel metropolitāno z corā eis renūciat̄. uel si de crimine iputabat̄ ipsi soli episcopi suffraganei citauerunt z examinauerunt eam. z eius abrenunciatioez receperunt contra iura. z sic etiam intellexit hu. sed b. b. in casu ponit q̄ adiuit alienum primatē siue iudices alterius puincie. p̄stolari. i. adire z subire bu. q̄ si v. expectare. iij. q. vi. quāuis z c. se. q̄ qa v. restituaī integre eē de renū. c. ul. i. quo ad admī

nistracionem z oia. C. de sen. pas. l. i. z nl. fm bo. correctioe. i. paruo crimine. animaduersione. **N**ota q̄ aliud est censura ecclesiastica que consistit circa spūalem penā ut eē de v. sig. que renti. z aliud est seueritas canonica que consistit circa penam temporalē. ut extra de penis in quibusdā. z aliud est ecclesiastica animaduersione que consistit circa degradationē. z curie seculari traditionē. eē de v. sig. nouimus fm bo. qui ita no. i p̄e. decre. in quibusdā. sed h̄ non ita sumit. z dicit in animaduersione. s. si reprehendat̄ in maiori crimine fm b. hisp. **C**in glo. sed nōne ibi. prelato suo. adde ad idēz. xvij. q. ii. abbas p̄pter. z eē de renū. c. ult. ubi de h̄. z no. inno. ibi z extra de sumo. de regularibus. z. c. ex insinuatōe. z extra de renū. sup. z. c. q̄ in dubiis ibi uideas. **C**in. e. glo. ibi potest repetere. adde. nam etiā tacite quis renūciat̄ nec repetit. vii. q. i. si quis presbyter. z h̄ adde z uideas qd̄ dicam. e. q. eos in glo. ergo statim. ar. cōtra. quia talis renūciatio facta in manu alterius quā debet nullum facit p̄iudiciū ar. xvii. q. ii. consaldus ut etiā ipse repetere possit qd̄ renūciat̄. ar. h̄ ex quo enī d̄ facto quis respuit repetere poterit cū respuere non potuit. C. de repu. li. ad here. l. iij. sicut. z repeto qd̄ dedit causa transactionis quā non licebat inire. ff. de condi. inde. eleganter. §. i. s̄z lau. ar. op. ad predicta. C. de insti. z sub. reprehendēda. ubi p̄bat̄ q̄ ex quo non tenet qd̄ agitur. potest repeti qd̄ est repudiatū **C**in. e. glo. ibi. cū repetere. adde dic̄ h̄ esse uerū in prelaturis z beneficiis iam quesitis. sed secus in acquirendis. ut in p̄e. decre. ex ore fm goff. qui ita notat in predicta decre. q̄ in dubiis. **C**in. e. glo. ibi. ad onus. adde idem no. io. de f. z idēz tenet vin. in p̄e. c. q̄ in dubiis. unde lau. no. vii. q. i. q̄ periculosum q̄ quis potest renūciare iuri suo si ipsum solum tangit ut in p̄benda. ubi autē alios tangit z ledunt ut in prelatura ex qua predicare tenet z alia facere nō nisi ex iusta cā superiorē ratū habente alias peccaret fm b. **E**st tamē respicit c. s. e. scriptus z quod h̄ de isto crimine dicit hoc dicit gratia exempli quia idem in alio. iij. q. vi. ibi fm b.

Dacuit depredationis cā. idē de quolibet alio crimine nec in hoc crimine est aliqua specialitas. qa ibi d̄ crimine debet agi ubi rē. iij. q. vi. ibi potest tamen quedā specialitas assignari in hoc crimine depredationis s. ut oia sibi restituant̄ unde ablata sunt qd̄ non est ita i aliis h̄. z hoc colligit̄ extra de rap. c. i. in si. z. i. in palea sequen. ex cōicauit z iste sic excoicatus debet absolui a suo excoicatore sed ille qui cōicat tali excoicato non debet absolui nisi a proprio episcopo uel sacerdote suo. extra de sen. ex. nuper ratio diuersitatis est quia iste fuit ligatus per ep̄iscopoz alienum. unde ab illo debet absolui. sed ille cōicans est ligatus p̄ cano. unde non potest absolui nisi a suo ep̄iscopo uel p̄p̄io sacerdote. z sic etiam no. h̄ b. z lau. z intellige de p̄cipante als q̄ in crimine quia tunc secus ut uidef dicere p̄e. decre. nup̄ ubi uidef esse casus q̄ quis potest ligari sententia nō iudicis z absolui. ibi tamen no. inno. q̄ talis directe non ligatur sententia iudicis excoicatoris. sed snia canonis. sed tamen absolui non potest nisi ab excoicatore. p̄pter iniuriā que fit e' sententie secundum inno. **S**ed hoc posset uideri uerum ubi d̄z constitutionis episcopolis sententia. secus forte ubi esset tantum sententia hominis que non ligat nisi subditos. ut in. e. ti. a nobis fuit. z. c. romana. §. pozro. z h̄ dare inuit b. in p̄. decre. a nobis in glo. sed contra in si. **C**in glo. prima in si. adde in hac materia dicebat inno. q̄ quando membra non sunt exempta sed abbas exemptus cui membra sunt subiecta in membris deliquat dioce. abbatē exemptū iudicabit z puniet z etiam deponet. ut in p̄e. decre. cuz capella. extra d̄ fo. compe. postulasti. seruata tamen forma constitutionuz. extra li. vi. de priuile. uolentes. z de fo. compe. romana. sed si non delinquat in locis non exemptis sed delinquat in personis non exemptis. puta quia est negligens in regimine eozum. uel etiam q̄ iniuriā faciat eis. tunc non h̄z potestates dioce.

precedendi contra eum. nō enim sūt isti modi quare dyoc. for
 tiatur soz in psonis exemp. et plus dicit q dyocelanus ppē
 delicta predicta pmissa in psonas non exemptas non potest
 eum p̄uare ecclesia non exempta uel cū suspendere q sic pro
 bat quia h non potest facere dyoce. sine cause p̄gnitōe. s; ipse
 non pōt p̄gnoscere de peccat; p̄sone exempte ergo nec cōtra
 eum p̄cedere fm inno. q ita no. ex de p̄uil. ex ore. et istā s̄ntiam
 sequebatur et approbat bene. ex d̄ p̄uil. cū capella. sed huic ul
 timo dicto uidetur contradicere quod ipse inno. no. extra. c.
 ti. recipimus. ibi uideas.

D illis rapinam quo ad res mobiles. dep̄datōnes
 quo ad res se mouentes ut aialia. excommunicent
 s; ab ip̄ius loci ep̄o. uel in cuius iurisdictione deliq̄
 runt et ideo excommunicant ut sic distinguant et cogant reuer
 ti ed eundem locū et satisfacere. ex de rap. c. i. et j. sequitur fm
 host. et adde quod dicam. xiiii. q. v. c. ult. in fi. nec ante. ii. ps
 quorum. iii. pars. ne eos. v.

Questio quarta.

D oro cuius. Reperint dicas q
 constituti. ut ex de re iudi. c. si. et i hoc istaz
 questionem diffinimus io. de.

Q uis reum. i. p̄demnandū. ali
 quantos. i. xii. p̄pter h d̄nt tot
 s; xii. ep̄i puocari cū metropo
 litano uicine. puincie ut sit firmū. q; alia

non esset firmū cū ad minus. xii. ep̄i p̄ter metropol. debe
 ant esse in criminali causa ep̄i. iii. q. viii. c. i. et ii. b. et v. q. iii. c.
 ii. puincie. i. uicine. C in. i. gl. ibi. maioris part. adde. contra
 id. ff. de re iudi. duo. C in. e. gl. ibi. alienus iudex. i. alterius
 puincie metropolitanus. C in. e. gl. in fi. adde. in gl. per pape
 rescriptū rē. C in. e. gl. p pape rescriptum ibi h intelligitur. ad
 de. et no. h. j. c. px. q; metropolitanus et ep̄i uicine. puincie de
 legati sūt metropolitani et ep̄orum hmoi. puincie. sed. j. c. s. ni
 si sentit q; h dicit io. et j. c. si quis ep̄us

Q uis idem est casus huius. c. et p̄cedens sed h nō
 sit mentio de ep̄is uicine. puincie et intelligunt ista
 duo. c. de iudicibus ordinariis s; b. b. uel dic ut di
 cam. j. c. q. si quis ep̄s in p̄n. et c. osius in p̄n. iudicā. i. exami
 natur h. discrepare pari nūero h. iustificare. i. absoluerē bug.
 condemnare. i. p̄demnandum. p̄nūciare hu. ne huius dicas
 q; nec illi nec isti p̄ferūt sententiam diffinitiuam sed isti p̄dem
 nant. i. dicūt cum esse p̄demnandum. i. nō absoluendū. absol
 uere qdam p̄nt sine scientia pape sed non p̄demnare fm hu.
 quod de absolutōe d̄ non uidet uer. iii. q. viii. c. i. v. q. iii. c.
 ii. et iii. q. vi. accusatus ubi de h. et c. q̄uis. et hoc sentit la. s. c.
 px. ubi dixit q; ista duo. c. non hnt locū hodie. q; s; ep̄i cog
 noscere possunt de depositōe ep̄i. nō tñ diffiniri ut i iuribus. s.
 pxi. allegatis. metropolitanus cum suis. xii. ep̄is. h. s. c. px.
 in fi. rē. C P̄nt eadem

I nter. h. c. tñ loquitur d̄ causa ciuili sicut patet ex
 lra h. cum aliis. i. alterius. puincie uel etiā eiusdem
 q. d. non cum ip̄is litigatoribus h. et si v. nō acquiescat
 s. altera ps ad p̄matem appellet h. legibus nr̄is. i. nostrorū p̄n
 cipum. uel nostris. i. auxiliū nostrum q̄nq; allegandis. x.
 di. si adiutorium. uel nostris. i. a nob̄ tacito p̄sensu saltem cō
 firmatis et receptis. i. q̄ncūq; non obuiant canonibus. nā si
 obuiant reprobate sūt. x. di. lege. xxxiiii. q. ii. inter h. b. scōaz
 expositōem uidetur sequi la. h. p̄dic. c. si in adiutorium allegā
 do. sed tertia clarius dicitur p̄ ipsum h. xvi. di. bene quidez
 p̄cordat ad h. c. iii. q. ix. dignum. et c. hortamur sed si crimen
 est ecclesiasticum dicit ut. xi. q. i. si quis cum clerico in fi. ubi d̄
 cam. calculo. i. rōni uel sententie la. uidet h. q; tñ de ciuili cau
 sa loquatur h. c. b. C in. i. gl. in fi. adde. qd̄ le. et no. s. xxxiiii
 di. s. quozandam. C in. gl. ar. q; ibi. appellat ad ipsum. ad d̄
 als nō fm la. C in. gl. ecce casus in fi. adde. hūc intellectū nō

sequitur h. b. qui exponit ualeat d̄dicere s; nisi p̄ appellatōez
 j. c. q; bene. et ideo sentit la. dicens textū habere locū nisi ad
 maiorem iudicē fuerit appellatū. et idem etiā t; pe.

Metropolitanus palea est
 Ed si oim dictū est. s. in. c. p̄cedentibus q; si p̄pro
 uinciales ep̄i non p̄cordauerint qd̄ tenendū sit nūc
 uero dicit quid iuris sit. ubi oēs p̄cordāt.

Q uis h. c. de delegat; iudicibus a papa intelligit
 ut dicit h. et bñ. et dicit h. b. q; p̄ma duo. c. possūt si
 mulier de del. iudicibus. etiam p̄nt intelligi de his
 q; habent p̄uilegiū deponēdi ep̄os suos. Est ergo casus hui
 c. aligs ep̄s accusatus fuerat et depositus p̄corditer ab ep̄is
 puincie d̄ h. q; decetero ab aliis iudicari non d; sed senten
 tia firma p̄manebit s; nisi appellat; ut. j. s. px. b. b. C S; b
 intelligendum soluta sententia. i. extincta. ff. ad turpill. l. i. uel
 uerius. i. suspensa. ex d̄ iur̄i. ueniētes ex d̄ re iudi. cū inter.

Q uod bene diffinitum est. i. diffinitiuā sentētia deci
 sum h. deliberatum. i. magna deliberatōe termina
 tum h. C in. i. gl. ibi. p̄nt differt pōt dici fm h. inter
 positis a iudice et respicit ad antiquum tempus cum iudices i
 initio cause solebant iurare q; recte iudicarent qd̄ modo non
 fit sed loco illius iuramenti iudex semp d; usq; ad finem añ
 se p̄ntiam sacrorum. s. euangelioz habere unde potest dici in
 terpositis iuramentis. i. p̄positis sacro sanct; euangelis. nam
 p̄sentia illoz in iudicio unde dicitur esse iusiurandum iudi
 ciale. i. loco iuramenti iudicis. C. de iudi. rem nō nouam. sed
 nūc iudices nō iurāt nisi cum suscipiūt officium iudicis a p̄n
 cipe in autem. ut iudices sine quo. suffra. s. iusiur. s; ecclesiasti
 ci iudices nō iurant de qbus uidetur loqui h. c. uel interposi
 tis a iudice de facto et si nō de iure fm h. C in. e. gl. in fi. ad d̄
 dicas q; talis appellari potest ex iusta causa ut forte p̄p̄ gra
 ue mandatum iniunctum. ff. q; satis da. co. l. ul. secus si s̄bter
 fugiū causa ut in p. c. questioni. fm iof. q; ita no. in p. c. ad hoc
 et eiusdem sententie est h. la. dicens q; in eius sacramento nō
 p̄ntetur nisi q; licitis pareret. ff. de pig. obligatōe generali. si
 uis de h. habere. p; et s; uideas questionem h. b. q; incipit euz
 causa cuiusdam derici rē. et cum p̄mis p̄cordat h. dicit enī sic
 si iusta est sententia uel sibi uidetur parere d; et nō appellare si
 est iniusta uel sibi uidetur licite potest appellare sine reatu per
 iurū. nec enim plura p̄ntentur in illo iuramento q̄ illa q; spe
 cialiter expressa iuramento p̄misset ut in p̄e. l. obligatōe. C
 que res pi. ob. pos. l. i. et idem dicit de eo q; iurauit stare man
 dato ep̄i. et post ep̄s p̄cipit ei q; nō appellet. ul p̄cipit aliqd
 aliud de quo nō cogitabat dicit q; licite appellet.

O sius. dixit dicit h. q; h. c. sicut duo p̄ma intelligit
 de iudicibus delega. et fm eum. c. h. multum illumi
 nat illa duo. c. scōm q; intelligunt de delegat; abiu
 dicatus. i. male iudicatus h. alterum ar. aliquem non debere
 cogi ut in causa. p. c. salario patrocinetur cui prius patrocina
 batur añ ap. cum post uideatur aliud iudicium. q; nec longe
 ire tenetur p̄ ea defendenda ar. ff. de arbi. si cum dics. s. si ar
 biter. ar. ex de. p̄cura. nō iuste. ar. s. q; usq; ad nouissimū ter
 minum tenetur q; esse uidetur terminus scōe appellatōis ar.
 C. de iur̄i. generaliter. s. i. ibi usq; ad nouissimū terminum
 rē. fm la. de hoc no. ii. q. vi. s. post scōaz et ibi dixi. iudicium
 i. apud alium iudicem. sic. iii. q. vi. accusatus. remouetur p ap
 pellantem hu. Et no. q; nouū de nouo in causa appellatōis
 opponit. et uetus caplm nō p̄batum p̄ testes et nouū dep̄dēt
 ex veteri. p̄batur in cā app. unde dicit p̄sueuit nō oppositū op
 ponam et oppositum nō p̄batū. p̄babo. nō oppositum in p̄
 ma causa opponam cā ap. nam exceptō pemptoria omīssa in
 cā. i. opponitur et probatur in cā appellatōis ex de fi. in str. cū
 io. ubi de hoc no. ex. de p̄uil. cum olim. ii. sed circa ip̄az decr.
 cū olim miz uidet. nam cū ibi tractaret causa ap. quare non li
 cuit de iure p̄muni nō p̄ hñficiū restitutōis inducere p̄uile
 gia omīssa in cā p̄ncipali. ut. C. de temp. ap. p̄ banc. Ad hoc

ibi respondent io. inno. goff. r. pbi. quia erat illud sup b capi-
tulo prius nouo. s. sup libertate indulta a domino papa. s.
coram iudicibus actum fuit tantum d libertate iculta ab epō
vnde iudex appellatōnis nō potuit se introuere de nouo ca-
pitulo nō dependēte ex veteribus. ex de testi. fraternitat. nec
super nouis articulis penitus. sed talibus nouis que depen-
dāt ex veteribus ut in p. l. p. hāc. r. c. p. zalle. cum io. oppositū
in causa pma r nō probatum p testes probabo i causa appel-
latōis. quia sup veteri capitulo proposito r nō probabo in p
ma causa recipiuntur testes in cā ap. ex de testi. causaz. que r ita
no. in gl. nouis. f. r ex de testi. cogē. p. terea. sed p id qd ē qd ex
ceptio omīssa an sentētiā potest opponi i causa ap. uidetur
esse. iiii. q. vi. §. exceptio r ex de re iudi. inter. sed in p. decr. cuz
io. no. vin. r io. q. licet in modum exceptōis nō possit obijci
quod est omīssum. pōt tñ i modum actōis sic. ff. de ppen. q.
in diem sic ex de ap. pstitūtis in si. sancti petri. i. romanā ecclē-
siam in memoriā beati petri. xix. di. i memoriā b. in pro-
uiciā cum epī sue prouicie nolūt facere bu. adiudicauerit. s.
papa. adiudicetur alias det iudices. si autem v. talem causam
scz sniam latam in causa illa. si ergo v. synodus v. **C** in. i. gl.
ibi. lotharius. adde. in si. ubi de hoc. r b ar. colligitur qd dicitur
remouetur. nam qd remouēatur aliud est ar. iiii. q. i. §. patz
sed ar. v. iiii. q. vi. c. accusatus. ibi iterato iudicō. dicit b lau. q.
aliud est iudicium tñ ratōe alterius iudicis. s. maioris. **C** in
gl. ille enī in si. adde. r ex de ap. c. cordi. q. est inno. iiii.

Questio quinta.

Quod autem. **H**ec questio ea-
dem est cuz illa
que ponitur. ii. q. v. fm bu. r ibi de b. r. c.
se. loquuntur de illis qui non sūt de crimie
infamati. r ideo non coguntur ad purga-
tionem fm b. b. pbationez. i. purgatōem.

Quod autē petebat iste maximus qd papa mitteret le-
gatum salonis qd pgnosceret ibi de cā maxima quā
habes. ii. q. v. quanto. r lxxiii. di. salonitane io. de. p
batio. i. purgatō b. di hoc no. ii. q. v. in pñ. necessitatem. xxii.
q. i. c. i. in si. ubi solutō. p. fati sumus. i. p. diximus in alia epla.
dilatione frustratōia ar. ex de off. dele. ex pte. r adde r uideat
quod dixi. ii. q. vii. latoz in addi. diē la. venire ob aliquā cāz
fm bu. uel forte defensurus fm b. b. non desinas. lxxiii. di. sa-
lonitane. **C** in. i. gl. ibi. p. quam. adde. uel dic qua. i. coram q.
i. in pñtia eius fm la. **C** Item accusatus.

Accusator verior lra est actor la. sed b. b. dicit qd ad
b ut hec lex faciat ad ppositum gñant debet dicere
accusator. non posse notabis qd cām ul demonstrā-
tionem in libello uel lris oppositam nō debet quis probare
dummodo pset de re cuius causa uel demonstratō dicit nisi
talis sit causa uel demonstratō que fuit causa sine qua litteras
non habuisset nec libellus esset receptus fm inno. qd dicit ut
fat. no. ex de pñt. ex pte abbatisse. secus autem est in pōtione
ut ibidem no. non astringit. C. de eden. q. accusare. negantis
sed p uidetur ex de temp. or. c. dilectus. r de eta. r quali. c. vl.
sed dicit qd b r ex de elec. bone me. mag. loquitur de pbatione
que est p testes. ibi de pbatione que fit p pessionem per quā
bene pbatur negatiua ut ibi ex de p. fess. c. vl. uel dicit qd pbatō
negatiue que fit per confessionem nō est uera probatō cū cām
ueram non habeat. potest tamen sufficiens esse in p iudiciuz
pñtenti r quo ad intentōnem ponenti fm b. cōpos. qui ita no.
in pre. decr. bone. **E**t no. qui proponit negatiuam exceptōez
b ipō. pbat qd contrarium non probatur. C. de non. nu. pe. si
ex cautōe ex de p. fess. quia. sed dicit qd illa locum habent i
casibus in iure expressis a ias excipiens siue affirmatiue siue
negatiue probare tenetur. uel dicit illud habere locum quādo
nō agitur de crimine. si autem de crimine agatur siue ciuilitē
siue criminaliter. semp excipienti negatiue incumbit probatō
quia odiosus est. ii. q. vii. si quis. r quilibet psumitur bonus

ex de p. fess. dudum fm inno. sed qualiter pbatur excep-
tio negatiua. nam b uidetur impossibile ex de p. ba. quoniam
p fal. dicit per p. fessionem illius q iurauit alio uix aut nullo mō
r iputet sibi is q excipit ar. C. d. p. ba. l. ul. i. q. vii. ep. yphanū
pmissa uero sūt quando hec exceptio a tertio opponitur. sed
secus si opponeret fm inno. r host. qd dicit ut ipi no. ex de ac-
cusa. sup bis. r adde quod dixi. l. di. ex penitentibus. sed a-
gens negatoria quomodo pbabit de iure suo cū factū negā-
tis nulla sit probatio ut b. R. pbabit. put dicit. ff. de iti. actur.
q. p. l. i. §. ii. nā r negatiua quando intendo altius tollere intē-
ditur vbi affirmatiuis insti. de acti. §. ii. de b no. in spe. de cā
pos. §. ul. v. sed qualiter ibi uideas. nulla sit ad b. C. de prob.
actor dicit hoc obtinere nisi psumptio sit p negatōez. C. d. cod.
nec codicillos ex ut ecclē. bñ. ut nostrū. C. de dona. int uirum
r ux. etiam ex de p. ba. post p. fessionem. ff. de proba. cū de ide-
bito. iiii. q. ix. iudicas in his omnibus apparet qd ppter p. fup-
tionem transit probatōis onus in negantem fm inno. qui ita
no. ex de off. dele. cum in iure. **C** in. i. gl. ibi. reus absoluitur
adde. r uideas quod dixi. c. di. contra morez in addi. si quis
agat. **C** in. e. gl. ibi. ad reum. adde. quandoqz e contra a reo. s.
in actorem transfertur probatio. ff. de proba. si peccatū. r. l. si
cyrographum. r. l. cum de indebito in pñ. r. §. i. **C** in. e. glo.
ibi. auditur. adde. ex de proba. ex lris. **C** in. e. gl. ibi. audiūf
adde. idem in casu illo. C. de pena iudi. q. ma. iudi. aut. nouo
iure. **C** in. e. gl. ibi. alio loco. adde. b. debet forte intelligi fm
id quod no. iiii. q. iiii. si quis testibus in gl. sed b rē. **C** in. e.
gl. ibi. tertio. adde. ibi loquitur de dicto negatiuo sine p. fessu
quod probari pōt ut ibi. sed non factū negatiuum. ut b dicit
r ita ibi no. t. r goff. **C** in. e. gl. ibi. pbatur. r est rō qd in iure
negatō semp psumitur contrarium p illud generale legis licz
fieri quod lege prohibitum non est. ff. ex q. ca. ma. necnō. §.
q. cas la. **C** in. e. gl. ibi. non soluēdo. adde. sed que est rō qd
quibet psumitur bonus. ut ex de scruti. c. i. r de p. fess. dudū
ff. de dele. ii. cum p. §. rogo. r tñ quibet psumit nō soluēdo
ut. C. de p. ba. ex p. fona. ff. de ma. p. ue. l. i. in. §. si m. g. r. atus cuz
similibus. **R.** homo creatus fuit plenus v. tibus vñ natura
liter psumunt v. tutes inesse homi xpiano. ut in. p. mio. decr.
nec obstat peccati districtio uel destructō. qd p sacramētū bap-
tismi sit repatō ex de sū. tri. c. i. §. penult. in quo p. fertur gratia
de con. di. iiii. c. ii. r. c. p. aquam. ideo cum p. set qd quis semel
est repatus adhuc psumitur talis nisi p. bet destructus. quia
qd semel uerum semp erit uez ar. C. d. p. ba. siue possidet ma-
net ergo heres dei qui semel extitit. ff. de mino. ait p. to. alias
incipit. r si sine. §. penult. vnde si p. betur destructio p peccatū
adhuc destructus psumitur nisi p. emendatōem penitentiē re-
fectio p. probetur ex de testi. testimonium homo uero quo ad
temporalia nudus nascitur vt iob. i. c. vnde r eadem ratione
nudus psumitur nisi p. betur uestitus maxime quia diuicie ac-
cidentales sūt. r de facili adsunt r absunt homini. ff. de magi.
con. l. i. §. si magistratus in aut. vt omnes obe. iudi. §. i. coll. v.
uel potest dici qd ubi pbatur semel esse soluēdo. adhuc idēz
psumitur nisi p. betur p. r sic potest intelligi. ff. de pñt. cre. l. si
creditor in si. quia quod semel est uez rē. ut. v. dicitū est fm
host. qui ita no. ex de scruti. c. i. **C** in. e. gl. ibi. p. bare. adde. po-
tes dicere si placet qd ubi inuenit qd pbatur negatiua uez est.
non ex eo qd negat sed rōne exceptōis uel replicatōis. vt si di-
catur filius nō recte emancipatus sententiā non iuste lata qd si
lius non sit in potestate p. ris hanc teneor pbare nō rōne ne-
gatōis sed exceptōis. ff. de proba. ab ea parte. r. l. si filius fm
vin. qui ita no. ex de p. ba. ad nostram. **C** in. e. gl. ibi. p. ban-
da. adde. s. ab eo qui cum obijcit fm b. quod dicit ut no. extra
de elec. bone. me. mag. **C** in. gl. idem fm cursuz rē. in si. r ad-
de. quod no. lxxviii. di. p. fess. p. ter. de hac materia huius glo.
plene no. ff. de p. ba. et qui. **C** in. gl. p. p. fess. uel ibi. p. pen-
ditur. adde. de hoc le. ex de elec. bone. me. mag. **C** b autem
scz deficiente accusatore reus non sit cogēdus ad purgatōez

hu. tunc enim canonice soluit fm hu. eiusdem. ii. q. v. f. b. v. l. q. libet. z. c. h. z. c. mennā. c. quanto. z. c. q. de causa hu.

Causa. vii.

Quidam enim. **C**onsentit ex eo qd pmittitur elicitur pma questio. postea ex eo qd sequitur elicitur. ii. questio. eadem ecclesia dicit qd non nisi renunciaisset de licentia pape vel esset canonice depositus. i. c. nō sūrem. io. de. an iste valeat dicat qd si canonice renunciauit non potest. i. c. qd periculosum. io. de. **C** in. i. gl. in si. adde. uel alit su perius tractatum est de criminibus excepit z de aliis incidentibus. nūc magister intendit tractare de renuntiationibus tacitū vel expressis. z quando pōt fieri z qn non z ut h. z. io. de. uel aliter in superioribus causis tractatum est qualiter epus rōne criminis pōdemnatur z deponitur quo casu eo uiuente alius potest supordinari. inde sumpta occasione magister annectit cāz in qua ostendit in qbus casibus epus possit supordinari. primo uiuente ostendit etiam qbus ex causis mutaciones eporum uel dericoz fieri possint z cuius aucte fieri debeāt. interponit etiam de qbusdam generibus psecutionum z ut h. z. fm hu.

Questio prima.

Quod autem. **H**ec questio dicitur in. ix. ptes. In prima. pbatur. xv. auctoritatibz qd nullus debet pvari iure suo sine culpa sua nec etiam p infirmitate nisi ipse renunciauit nec alius pōt eligi altero non renunciate. nisi de pape licentia spēali fz io. de. capitalis. i. criminali fm h. z. goff. i. que sit digna amissione capitis fz la. uel amissione fame que caput est mentis fm cano. fm goff. **C** in e. glo. ibi. si quis episcopus. adde. ex de transla. c. iiii. **C** in e. gl. ibi. substituatur. adde. ista fuit sententia baz. que reprobatur ex de de. egro. c. pe. put etiam ibi no. host. **C** in e. gl. ibi. tua. add. ubi plene no. de hoc. ubi no. host. qd ppter lepram episcopus nō remouetur ut. e. t. c. i. ii. z. v. sed quilibet inferior remouet. ppter lepram ut in isto. c. tua. z est ratio diuersitatis. quia facilius remouentur inferiores prelati qz episcopi. ar. extra de transla. inter z. c. licet. de accu. qualiter. ii. in si. de sumo. per tuas. in si. z quia episcopus nullo casu interueniente remoueri potest. nisi per papam. iiii. q. vi. c. multum stupeo. z h. teneas qd quod de episcopi remotione dictum est uidetur comprobari. per. c. px. j. e. quia generaliter loquitur v. z qd nūsqz zc. sed. e. ti. c. i. no. goff. qd nullus prelatus remouetur. z adde quod dicam. j. e. qd uis in addi. io. de. **C** in e. gl. ibi. remouent. adde. dicit qdam iuris ordine obseruato. ut ex de accu. ad petitionem i. si. ubi de hoc approbat host. lz b. ubi aliud innuere uideatur. e. ti. c. qualiter. ii. in si. **C** in e. gl. in si. ubi. remouendus ē. add. uidetur notari contrarium. lxxv. di. quoniam. in gl. ii. ubi dicit **C** in e. gl. in si. adde. h. vltimum dictum est uerum ubi ecclesia est utriqz sufficiens. als fiat ut no. ex de de. egro. c. iiii. in gl. vl. quam gl. approbant ibi. tan. z goff.

Aripit. episcopum p̄cipere. i. ut p̄cipiam. succedere scz ioanni. z quia alias. quidam p̄cipiunt. i. p̄mittunt fz h. p̄uetur nisi petat. j. e. s. ecce uideas. lz suggerendum est v. i. admonendus est z inducendus est ut sibi coadiutorem dari petat alias si nolit eo ipso malignus appareret ut dicam. j. e. s. ecce bis in si. z facit ad hoc. j. e. q. frater. i. r. z quod no. in pre. s. ecce. dispensator. i. coadiutor. acquirant dicunt qdam scz a metropol. z extra de de. egro. ex pte. **S**ed potest dici qd illud factum fuit ex mandato pape. ut ibi patet v. nec volentes. **S**ed etia uidetur loqui ex de ec. ed. ad audientiam. i. ubi dicit mandam quatenus zc. z sic etiam loquitur. xii. q. ii. a nobis fm intellectum quem posuit ibi. hu. z. e. q. vulterane. sic etiam no. j. e. quāuis. z. c. petisti. in qbus c. patet hoc iutuenti. z. j. e. quia frater. **E**t ideo alii dicunt qd

coadiutor debet eligi communiter per prelatum z. c. eiusdem ecclesie. z est rō qd datur tam in fauore prelati qz ecclesie. in fauore prelati ut suppleat eius defectum in fauorem ecclesie scz ut administret z seruet iura taz spiritualia qz temporalia. z ad hoc pbandum allegat pre. c. nobis quod certe non loquitur i. h. casu ut p̄dixi. z hec opinio p̄fundit ex de de. egro. c. iiii. qd c. loquitur de rectoribus ep̄is ubi h. no. host. z hoc sumo ex textu illius. c. ubi dicit. eis dandus est coadiutor zc. v. z facio in uerbo dandus. z hoc etiam uidetur denotare hec lra. acquiratur in hac altricatōe credo coadiutorem dandum ep̄o a papa sine eius auctoritate. z sic intelligam pre. c. z extra de offi. dele. uenerabili. qd dicit ut hodie plene declaratum est ex li. vi. de cleri. egro. c. pastoralis ubi uideas. nam ibi hec opi. approbat in aliis inferioribus forte uera est sententia aliorum. z sic potest intelligi ex de de. egro. c. ul. **S**ed salua illorum reuerentia illud. c. loquitur in eo qui est uicarius ep̄i. i. in archid. yaco no. z ibi non dicit eligendus sed dicit adhibendus. unde dicā adhibendum coadiutorem p̄ cum cuius interest. z qui eius officium siue defectum habet supplere ut patet. lxxiiii. di. ep̄orum. i. in aliis autem prelati utpote abbatibz plebanis z p̄sbyteris proclialium ecclesiarum h. credo ad ep̄iscopum p̄tinere ex de sta. mo. ea que. s. qd si abbas ar. x. q. i. c. iiii. z. iiii. z. v. cū si. z adde quod dicam. xviii. q. ii. si quis abbas de consensu canonicoz ecclesie indigentis cum eozz intersit. ut. s. dixi z facit ad hoc. lxxvi. di. c. i. z quod ibi no. z ex de offi. archid. ad hoc in si. z quod le. z no. j. e. petisti. z. viii. q. i. licet. nam qd omnes tangit zc. ut le. z no. extra de temp. or. si archiep̄iscopoz z forte. c. cathedrali ecclesie requiretur cum hoc negocium arduum uideatur eo qd ipse coadiutor habere debeat curā aiarum z omnem curam ut h. dicit. z adde quod dicam. j. e. qd uis in si. z quod dixi in pre. c. ep̄orum. deus omnipotens de pe. di. ii. s. ul. offendatur qd esset si ille inuitus remoueret. uel ei non renuntiant alter substituere. neglecta qd esset si nō daretur ei coadiutor. **C** in e. gl. res eius ibi. administratōnem. adde. multo fortius h. obtinere debet in uero prelati quod est uerum. ut no. v. q. iiii. c. ul. z licet forte tales liberaz habeāt administratōnem alienare non poterunt nec donare fm id qd no. extra de off. dele. qd translationem in gl. quedam eniz ibi uideas z. lxxi. di. fraternitatem in gl. sed nungd. **C** in e. glo. ibi. cum nobis olim in si. adde. ubi no. b. compos. qd morte mandatoris officium illius de quo ibi loquitur non expirat cum habeat ordinariam iurisdictionem que non expirat morte committentis. ff. de iurisdic. om. iu. z quia z ille de quo ibi loquitur fm inno. z b. compos. equatur uisitati de quo habetur. lxi. di. obitum. z. c. cathinensis. z. c. ul. qui fm host. recipit p̄curatōem. xii. q. ii. charitatem z iurisdictionem habet. j. e. quamuis fm host. sed forte beneficio non poterit p̄uari ar. eius quod no. lxxi. di. fraternitatem in glo. ul. in si. naz habz plus iuris qz exp̄matur a iure ut no. lxi. di. obitū in gl. penul. sed inno. no. qd ubi datur libera administratio is potest agere nouare p̄mutare pacisci. z ei potest solui. z h. no. ex de fidei. ius. qd quibusdam in glo. iiii. in p̄n. z adde quod dicam. xviii. q. ii. si qs abbas. z uideas decre. ex. li. vi. de elec. is cui. **C** in e. gl. ibi. dico cum. adde. z bene fm hu. z la. **C** in e. glo. in si. adde. z sic sibi inuito dabitur. ar. extra de ec. ed. ad audientiam la. z sic no. ex de de. egro. c. pe. z h. no. j. e. s. ecce.

Quam percussio. p purgatōne. i. pbatōne. j. e. aduersitas. ne id scz flagelluz quod absoluit eos ul alios i. purgat. ab offensa culpa intransiue. ne respiciat. i. sequitur z punit. i. p peccato quod committimus afflictis addendo afflictionem. **A**lia littera est talis. ne nos culpe qd absit offensa respiciat. z tunc le. sic. ne offensa culpe intransiue i. culpa qua deus offenditur. respiciat nos. i. sequatur nos z arripiat quia si afflictis addimus afflictionē peccamus. z ita consueuit esse uarietas littere fm hu. **C** in glo. sufficienter. ad de. de hoc le. z no. extra de iudi. at si. in fine. **C** in e. glo. ibi.